

PLAN DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

C.E.I.P. SEQUELO

**DATA
APROBACIÓN
POLO
CLAUSTRO:
14/11/2023**

**DATA
APROBACIÓN
POLO
CONSELLO
ESCOLAR:
14/11/2023**

Índice

INTRODUCCIÓN.....	4
1. XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTORNO.....	6
2. IDENTIFICACIÓN E VALORACIÓN DAS NECESIDADES.....	8
2.1. AVALIACIÓN INICIAL.....	8
2.2. AVALIACIÓN PSICOPEDAGÓXICA.....	9
2.3. ALUMNADO CON NECESIDADE ESPECÍFICA DE APOIO EDUCATIVO (A.N.E.A.E.).....	11
2.3.1. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS.....	12
2.3.2. ALUMNADO CON TRASTORNOS <i>DA ATENCIÓN E DA APRENDIZAXE</i>	12
2.3.2.1. Alumnado con trastornos da atención.....	12
2.3.2.1. Alumnado con trastornos da aprendizaxe.....	13
2.3.3. ALUMNADO CON TRASTORNOS DO DESENVOLVEMENTO DA LINGUAXE E DA COMUNICACIÓN.....	16
2.3.4. ALUMNADO CON ALTAS CAPACIDADES INTELECTUAIS.....	18
2.3.5. ALUMNADO CON INCORPORACIÓN TARDÍA AO SISTEMA EDUCATIVO, OU POR CONDICIÓNS PERSOAIS OU DE HISTORIA ESCOLAR.....	21
2.4. PROCEDEMENTOS PARA A DETECCIÓN E VALORACIÓN DAS NECESIDADES ESPECÍFICAS DE APOIO EDUCATIVO.....	26
3. OBXECTIVOS.....	27
4. DESCRICIÓN DAS ACTUACIÓNS, MEDIDAS E/OU PROGRAMAS PARA A ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	28
4.1 MEDIDAS ORDINARIAS.....	28
4.2 MEDIDAS EXTRAORDINARIAS.....	33
A. ADAPTACIÓNS CURRICULARES.....	34
B. AGRUPAMENTOS FLEXIBLES.....	34
C. APOIO DO PROFESORADO ESPECIALISTA EN PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA E/OU EN AUDICIÓN E LINGUAXE.....	35
D. FLEXIBILIZACIÓN DA DURACIÓN DO PERÍODO DE ESCOLARIZACIÓN.....	36
E. ATENCIÓN EDUCATIVA AO ALUMNADO QUE PRESENTA DIFICULTADES PARA UNHA ASISTENCIA CONTINUADA A UN CENTRO DOCENTE.....	36

F) Atención educativa ao alumnado menor sometido a medidas de responsabilidade penal.....	37
G) Atención educativa ao alumnado sometido a medidas de protección e tutela.....	37
H) Atención educativa ao alumnado afectado por medidas de violencia de xénero e/ou acoso escolar.....	37
I) Atención educativa ao alumnado pertencente a familias itinerantes.....	38
J) Atención educativa ao alumnado procedente do estranxeiro.....	38
K) Grupos de adquisición de linguas.....	38
L) Grupos de adaptación da competencia curricular.....	38

5. Determinación dos criterios para a organización e distribución dos recursos e a aplicación das medidas propostas.....40

5.1. criterios para a organización e distribución dos recursos.....40

5.2. Protocolos DE APLICACIÓN Das medidas propostas.....40

A. PROTOCOLO DE ACOLLIDA DO ALUMNADO:.....	40
B. PROTOCOLO DE ACOLLIDA DAS FAMILIAS.....	43
C. PROTOCOLO DE ACOLLIDA DO PROFESORADO DE NOVA INCORPORACIÓN.....	44
D. CONTRATOS-PROGRAMA.....	45
E. PFPP RELACIONADOS COA CONVIVENCIA E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE. .	45
F. PROTOCOLO DE ABSENTISMO.....	45
G. PROTOCOLO TDAH.....	47
H. PROTOCOLO TEA.....	48
I. PROCEDEMENTO CO ALUMNADO EN ATENCIÓN DOMICILIARIA OU HOSPITALARIA.....	48
J. PROCEDEMENTO DE INCLUSIÓN DO ALUMNADO DE INCORPORACIÓN TARDÍA.....	52
K. PLAN DE SEGUIMIENTO DO ALUMNADO REPETIDOR.....	52

6. CONCRECIÓN DAS ACTUACIÓN E MEDIDAS DESEÑADAS.....53

6.1. MEDIDAS ORDINARIAS.....53

6.2. MEDIDAS EXTRAORDINARIAS.....56

7. MECANISMOS DE COORDINACIÓN E COLABORACIÓN INTERNOS, CON OUTRAS ETAPAS EDUCATIVAS E COS CENTROS ADSCRITOS OU DE ADSCRICIÓN.....59

8. Canles de colaboración coas nais, pais ou titores e titoras legais do alumnado e cos diferentes servizos externos ao centro.....61

9. PROTOCOLOS PARA A SOLICITUDE E/OU AUTORIZACIÓN DAS MEDIDAS EXTRAORDINARIAS.....62

10. PROCESOS DE SEGUIMIENTO, AVALIACIÓN E MELLORA DO PLAN...65

ANEXOS.....66

1. CONCRECIÓN ANUAL.....66

A) HORARIOS DO PERSOAL ENCARGADO DA ATENCIÓN EDUCATIVA DOS ACNEAE*.....66

B) LISTAXE DE ALUMNADO CON NEAE, ATENDIDOS POR PT, AL, A.T.E.....69

2. CRONOGRAMA PARA A IMPLANTACIÓN ANUAL DO PAD.....70

INTRODUCCIÓN

O Plan de Atención á Diversidade toma como principais referentes lexislativos, seguindo unha orde cronolóxica, os seguintes:

A Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación no capítulo I do título preliminar establece os principios e fins do sistema educativo. Entre os principios que inspiran a devandita Lei destacan a calidade de educación para todo o alumnado, a equidade, a inclusión educativa e a non discriminación; a concepción da educación ao longo de toda a vida; a flexibilidade para adecuar a educación á diversidade de aptitudes, intereses, expectativas e necesidades do alumnado; a orientación educativa e profesional do estudiantado; o esforzo compartido por alumnado, pais, nais ou titores e titoras legais, profesorado, centros, administracións, institucións, e o conxunto da sociedade, e a autonomía para establecer e adecuar as actuacións organizativas e curriculares, para, por medio deses principios, conseguir o éxito escolar de todo o alumnado.

No propio título II dedicado á equidade na educación, establécese que as administracións educativas disporán os medios necesarios para que todo o alumnado acade o máximo desenvolvemento persoal, intelectual, social e emocional, asegurando os recursos necesarios para que o alumnado que requira unha atención educativa diferente á ordinaria poida acadar o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades, así como os obxectivos establecidos con carácter xeral para todos os alumnos e alumnas. Tamén se indica que as administracións educativas establecerán os procedementos e recursos precisos para identificar de forma temperá as necesidades educativas específicas do alumnado.

No marco destes principios xerais, o **Decreto 229/2011, do 7 de decembro polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia** nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006 do 3 de maio de educación (LOE), considera que o obxectivo educativo de conseguir que todas as persoas acaden o máximo desenvolvemento persoal e social posible, require que se lles facilite unha educación adaptada ás súas singularidades, máxime no caso de alumnado que presenta necesidades educativas especiais, dificultades específicas de aprendizaxe, altas capacidades intelectuais, incorporación tardía ao sistema educativo ou unhas condicións persoais ou de historia escolar moi desfavorables.

No artigo 3 deste Decreto concíbese a atención educativa á diversidade como o conxunto de medidas e accións deseñadas coa finalidade de adecuar a resposta educativa ás diferentes características, potencialidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses e stuuacións culturais de todo o alumnado.

A LOMLOE (Modificación da Lei Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación) no apartado 2 do artigo 71 define dentro da categoría de alumnado con necesidade específica de apoio educativo os seguintes tipos: “...*, por presentar necesidades educativas especiais, por retraso madurativo, por trastornos do desenvolvemento da linguaxe e a*

comunicación, por trastornos de atención o de aprendizaxe, por descoñecemento grave da lingua de aprendizaxe, por atoparse en situación de vulnerabilidade socioeducativa, polas súas altas capacidades intelectuais, por terse incorporado tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar.»

Finalmente, a **Orde do 8 de setembro de 2021 desenvolve o Decreto 229/2011**, do 7 de decembro. Nela recóllese que “De conformidade co artigo 10 do Decreto 229/2011, do 7 de decembro, o Plan xeral de atención á diversidade é o documento en que se articula a atención á diversidade a que se refire o artigo 121.2 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. Neste plan concretaranse todas as actuacións e medidas de atención á diversidade que un centro docente diseña e desenvolve para adecuar a resposta educativa ás necesidades da totalidade do seu alumnado”.

Na citada Orde, no artigo 72, engádese que “O Plan xeral de Atención á Diversidade representa o deseño e a organización dun centro docente, dentro da súa autonomía e segundo as súas características, para atender, considerando os principios de equidade e inclusión, a totalidade do seu alumnado. En consecuencia, no Plan xeral de atención á diversidade deben facerse explícitas as circunstancias do centro docente, o xeito de entender e de atender as singularidades de cada alumna e de cada alumno, o conxunto de medidas e/ou programas con que conta para facer realidade a equidade en contextos metodolóxicos inclusivos, a optimización na distribución e/ou organización dos recursos, o compromiso de asesoramento e de colaboración coas familias e as formas de realizar o seguimento e a avaliación de todos os seus plans, proxectos e/ou programas”.

Asimesmo, conforme ao Decreto 229/2011, o Plan Xeral de Atención á Diversidade incluírá, cando menos os seguintes apartados:

1. Xustificación baseada no contexto.
2. Identificación e valoración das necesidades.
3. Determinación dos obxectivos.
4. Descrición das actuacións, medidas e/ou programas para a atención á diversidade.
5. Determinación dos criterios para a organización e distribución dos recursos e a aplicación das medidas propostas.
6. Concreción das actuacións dos distintos profesionais en relación coas medidas deseñadas para o centro.
7. Mecanismos de coordinación e colaboración internos, así como con outras etapas educativas e cos centros adscritos ou de adscrición.
8. Canles de colaboración coas nais, pais ou titores e titoras legais do alumnado e cos diferentes servizos externos ao centro.
9. Protocolos para a solicitude e/ou autorización das medidas extraordinarias.
10. Procesos de seguimento, avaliación e mellora do plan.

1. XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTORNO

No marco do Decreto 229/2011, enténdese por atención á diversidade o conxunto de medidas e accións que teñen como finalidade adecuar a resposta educativa ás diferentes características e necesidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións, intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado.

Mediante as medidas de atención á diversidade preténdese precisamente dar respostas axustadas segundo as necesidades e as capacidades de cada alumno, partindo sempre do nivel de desenvolvemento que presenten estes. Como norma xeral, o profesorado acomodará o proceso de ensino-aprendizaxe ás condicións particulares de cada neno/a, o que pode traducirse nunha flexibilización metodolóxica, organizativa e de cooperación familiar. Así, haberá alumnos e alumnas que requirirán exemplificacións, explicacións ou exercicios específicos; outros ós que lles haberá que encomendar certas responsabilidades; outros que necesitarán estar nun grupo específico dentro da aula, do que recibirán as axudas que precisan; outros ós que haberá que poñer frecuentemente en situación de éxito, etc. En síntese, trátase de que a cada alumno e alumna se lle ensine partindo do seu nivel de coñecementos previos e dentro da súa zona de desenvolvemento próximo e se respecte o seu ritmo de aprendizaxe, no ánimo de que cada quen vai reconstruíndo o seu coñecemento e desenvolvéndose conforme ás súas potencialidades.

Neste tipo de actuacións, como se contempla no propio plan de acción tutorial, é necesario que o titor/a estableza unha coordinación entre o equipo docente; que coñeza a situación persoal de cada alumno/a, os principais datos evolutivos e de saúde, o estilo e ritmo de aprendizaxe de cada quen; que reflexione sobre a metodoloxía máis adecuada para cada neno/a respecto do seu achegamento ó currículo; que analice as relacións que se establecen dentro e fóra da aula e a súa utilidade nos agrupamentos dentro da aula; que demande asesoramento do departamento de orientación, etc.

Pero sen dúbida haberá que enfocar a actuación sobre os alumnos máis necesitados de axuda, aqueles que presentan necesidade específica de apoio educativo (LOE, art. 71), categoría que inclúe alumnado que presenta necesidades educativas especiais, retraso madurativo, trastornos do desenvolvemento da linguaxe e a comunicación, trastornos de atención ou de aprendizaxe, descoñecemento grave da lingua de aprendizaxe, atoparse en situación de vulnerabilidade socioeducativa, altas capacidades intelectuais, incorporación tardía ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar.

No plan de atención á diversidade deberán constar, cando menos, dous tipos de medidas: a) Medidas curriculares, referidas ó desenvolvemento do proxecto curricular a través de programacións didácticas adaptadas, ós reforzos educativos, ás adaptacións curriculares individualizadas e á acción tutorial; b) Medidas organizativas, referidas ós agrupamentos específicos, á permanencia dun ano máis e ós apoios a alumnos con necesidades educativas especiais.

O CEIP Sequelo é un centro que conta no curso 2023-2024 con 8 unidades: 2 unidades de educación infantil e 6 de primaria, e un total de 143 alumnos matriculados. Nos últimos anos, debido principalmente ao descenso da natalidade, perdeuse a razón dun grupo por curso, pasando de liña 2 a liña 1. Como compensación implantouse no ano 2022-2023 a etapa de educación infantil, da que non dispuña o centro.

O centro adscrito é a EEI O Grupo, no centro da vila, que conta con 3 unidades de educación infantil e 45 alumnos/as.

No CEIP Sequelo e o centro adscrito a diversidade do alumnado maniféstase en:

- Distintas capacidades, estilos e ritmos de aprendizaxe.
- Alumnado con necesidade específica de apoio educativo: dificultades de aprendizaxe, dificultades na linguaxe, discapacidade, trastornos de conduta, orixe e procedencia social.
- Alumnado de procedencia estranxeira ou etnia xitana.
- Ao longo dos vintetrés cursos anteriores de funcionamento do departamento de orientación e no curso actual, no CEIP Sequelo detectáronse unha serie de necesidades prioritarias que, de xeito sintético, quedarían resumidas en:
 - Con respecto ao **profesorado**, este demanda unha orientación preferente para a atención á diversidade nos seguintes ámbitos:
 - o Co alumnado con necesidades específicas de apoio educativo de tipo permanente: TXD, hiperactividade, alta capacidade/sobredotación, síndrome de Down, discapacidades físicas ou psíquicas, etc.
 - o Co alumnado con problemas para seguir o proceso habitual de ensino-aprendizaxe.
 - o Tamén se require unha atención prioritaria ao alumnado con problemas de conduta ou que presenta condutas disruptivas que interfíren na docencia e no rendemento académico.
 - o Existe unha especial sensibilidade en relación co fracaso escolar do alumnado con problemas familiares que causan absentismo escolar ou certa desatención,... Nos anos que leva funcionando este departamento nunca se detectou ningún caso de malos tratos físicos, pero si de certo abandono (absentismo escolar, malos hábitos domésticos, falta de hábitos de traballo e de estudo,...).
 - o A integración de alumnos/as procedentes do estranxeiro, ben polas dificultades lingüísticas por descoñecemento do idioma, ben polas diferencias curriculares cos países de orixe.
 - Con respecto ás características do **alumnado**, cómpre salientar que:
 - o Existe un elevado número de alumnos/as por aula polo cal a atención individualizada é máis complexa.
 - o Están escolarizados alumnos con necesidades específicas de apoio educativo de carácter permanente.

- Hai algúns casos de absentismo escolar.
- Alumnado que presenta dificultades na lectoescritura, no cálculo e no razonamento.
- O ambiente familiar dalgúns alumnos/as non é o máis favorable para a aprendizaxe.

Os alumnos/as mencionados necesitan de programación adaptadas (AC), que nalgún casos se apartan significativamente do currículo ordinario.

- As **familias** recaban atención preferente en tres ámbitos:
 - En relación aos fillos/as que teñen dificultades de aprendizaxe.
 - Respecto á integración do alumnado con discapacidades físicas, psíquicas ou sensoriais.
 - Solicitan orientacións, estratexias e pautas de intervención para mellorar o comportamento dos seus fillos/as con trastornos de conduta, con hiperactividade, con T.X.D.,...

2. IDENTIFICACIÓN E VALORACIÓN DAS NECESIDADES

2.1. AVALIACIÓN INICIAL

A avaliación inicial, constitúe un factor preventivo por excelencia na atención á diversidade, en xeral, e na atención ao alumnado con necesidade específica de apoio educativo, en particular. A avaliación inicial é un instrumento básico para identificar e valorar as necesidades do alumnado, os recursos dispoñibles, para poder axustar a resposta pedagóxica ás características individuais e ás necesidades de cada alumno ou grupo de alumnos, facilitar a progresión satisfactoria no proceso de ensinanza aprendizaxe, incidindo na obtención de información sobre o grao de desenvolvemento nas competencias clave.

Esta avaliación levarase a cabo durante os meses de setembro e outubro, segundo se especifique no calendario escolar de cada curso académico. Será realizada polo equipo docente e rexistrarse nunha acta de avaliación. Teranse en conta os resultados das probas de avaliación inicial efectuadas ao alumnado así como a análise dos informes persoais da etapa ou nivel anterior e canta documentación exista relativa ao alumno ou alumna en cuestión, e complementarase coa información obtida das familias. Permitirá tomar as decisións oportunas relativas ao desenvolvemento do currículo nas programacións de aula, así como para adoptar aquelas medidas de atención a diversidade que se consideren oportunas para cada alumno ou alumna.

Unha vez finalizada a avaliación inicial, o departamento de orientación recollerá todas as

solicitudes de valoración psicopedagóxica por escrito dos titores/as (segundo modelo Anexo I). A xefatura do departamento de orientación proporá os horarios de intervención dos especialistas de audición e linguaxe e pedagogía terapéutica, que serán presentados á dirección do centro.

No caso de alumnos que se incorporen unha vez comezado o curso, a avaliación inicial farase no momento da súa chegada.

Ao finalizar cada curso avaliarase o proceso educativo de cada alumna e alumno, especialmente os resultados acadados en función dos obxectivos propostos a partir da avaliación inicial realizada.

As nais, pais ou titores e titoras legais do alumnado deberán ser informados dos procedementos para a detección temperá das necesidades educativas do alumnado e dos resultados desa identificación e valoración, así como, de ser o caso, da aplicación das actuacións e medidas de atención á diversidade que se consideren oportunas.

2.2. AVALIACIÓN PSICOPEDAGÓXICA

Na sección 3ª da Orde do 8 de setembro de 2021, artigos 13 e seguintes, trátase todo o relacionado coa avaliación psicopedagóxica. Enténdese por avaliación psicopedagóxica, ou psicoeducativa, o proceso sistematizado de recollida, análise e valoración da información relevante do alumnado, do seu contexto escolar, do contorno sociofamiliar e dos elementos que interveñen no proceso de ensino e de aprendizaxe.

A finalidade da avaliación psicopedagóxica é a identificación e a acreditación do desenvolvemento persoal e social, das competencias adquiridas e das necesidades educativas que poidan presentar determinadas alumnas ou determinados alumnos, para poder fundamentar e concretar as propostas e as decisións sobre a resposta educativa que cumpra adoptar en relación con aspectos como a modalidade de escolarización máis axeitada, a determinación dos recursos e dos apoios específicos necesarios, a proposta de medidas de atención á diversidade, a orientación educativa e profesional, e calquera outro favorecedor do desenvolvemento harmónico dese alumnado”.

A avaliación psicopedagóxica do alumnado é competencia e responsabilidade da xefatura do departamento de orientación do centro docente, coa colaboración e o asesoramento, de ser necesario, do equipo de orientación específico correspondente. Nos casos en que proceda, a dita avaliación será realizada directamente polo equipo de orientación específico.

A avaliación psicopedagóxica do alumnado levarase a cabo cando concorra algunha das seguintes situacións:

- a) Existencia dalgún tipo de discapacidade, trastorno ou circunstancia que afecte o seu desenvolvemento xeral, así como a súa aprendizaxe; igualmente, se existen indicios de altas capacidades intelectuais.
- b) Os resultados da avaliación inicial deban complementarse con esa avaliación.

- c) Prevese a necesidade dalgunha medida extraordinaria de atención á diversidade que require, previamente, esa avaliación.
- d) Prevese a necesidade de recursos educativos complementarios ou apoios especializados de difícil xeneralización.
- e) Considérase necesario elaborar ou modificar o ditame de escolarización.

Con carácter xeral, corresponde ao profesorado titor, cando se cumpra algunha das situacións descritas no punto anterior e de acordo co correspondente protocolo de demanda, realizar a solicitude de avaliación psicopedagóxica á xefatura do departamento de orientación.

En determinadas circunstancias, a solicitude ou demanda de avaliación psicopedagóxica dunha alumna ou dun alumno poderá proceder da Administración educativa, da propia xefatura do departamento de orientación ou das nais, dos pais ou das persoas titoras legais do alumnado. Esas circunstancias deberán acreditarse no protocolo de demanda e no informe psicopedagóxico correspondente.

Con carácter xeral, a avaliación psicopedagóxica dunha alumna ou dun alumno escolarizados iniciarase a partir do correspondente protocolo de demanda, que se axustará ao que se establece no artigo 19 da Orde de 8 de setembro de 2021. Na demanda de avaliación deberá acreditarse a información á nai, ao pai ou ás persoas titoras legais da alumna ou do alumno. A xefatura do departamento de orientación será a responsable de elaborar os protocolos necesarios para a demanda de avaliación psicopedagóxica, que formarán parte do Plan xeral de atención á diversidade, e daranse a coñecer á comunidade educativa.

As nais, os pais ou as persoas titoras legais do alumnado deberán ser informadas da realización da avaliación psicopedagóxica, así como da súa finalidade, dos resultados e das posibles orientacións ou propostas de actuación. Destas informacións quedará constancia escrita.

A partir da información facilitada no protocolo de demanda, a xefatura do departamento de orientación realizará a avaliación psicopedagóxica da alumna ou do alumno e emitirá o correspondente informe psicopedagóxico.

O informe psicopedagóxico constitúe o documento en que se recollen os resultados e as conclusións da avaliación psicopedagóxica. Nel deberán constar, do xeito máis completo posible, a situación evolutiva e educativa da alumna ou do alumno, a concreción e a valoración do tipo de necesidade específica de apoio educativo que presenta, as orientacións e as propostas organizativas e curriculares, as axudas e os recursos necesarios, o procedemento para a revisión e a actualización do informe, e cantas outras orientacións se consideren oportunas.

A xefatura do departamento de orientación informará ó profesorado titor, a alumna ou o alumno, e a súa nai, o seu pai ou as persoas titoras legais dos resultados e das conclusións da avaliación psicopedagóxica realizada, así como da proposta educativa que derive desta.

No caso de que as nais, os pais ou as persoas titoras legais do alumnado demanden copia do informe psicopedagóxico, deberán solicitalo por escrito á dirección do centro docente. O centro docente facilitarálles copia do informe solicitado; esa entrega consignarase no rexistro

oficial de saída do centro e deixarase constancia escrita da recepción por parte da persoa solicitante no expediente da alumna ou do alumno.

Os informes psicopedagóxicos teñen carácter confidencial, polo que levarán esa indicación en todas as páxinas. Arquivarase o orixinal ou unha copia auténtica no expediente escolar da alumna ou do alumno.

As persoas que, por razón do seu cargo ou función, teñan coñecemento do contido do informe psicopedagóxico están obrigadas a gardar o correspondente sigilo, conforme o establecido na letra ñ) do artigo 74 da Lei 2/2015, do 29 de abril, do emprego público de Galicia, así como no disposto no artigo 5 da Lei orgánica 3/2018, do 5 de decembro, de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.

2.3. ALUMNADO CON NECESIDADE ESPECÍFICA DE APOIO EDUCATIVO (A.N.E.A.E.)

Neste apartado recóllense as principais situacións de diversidade coas que adoitamos encontrarnos habitualmente nun centro escolar e unha breve descrición das características que as definen para axudarnos á detección. Sen embargo, cómpre ter presente que coa identificación da problemática non se pretende un “etiquetado” uniforme, xa que cada alumno ten características diferenciais e circunstancias persoais, familiares e do contorno que fai que a abordaxe das diferentes dificultades requiran dunha análise global das diferentes situacións e, xa que logo, unha abordaxe educativa diferenciada adaptada ás características non só do alumno senón dos demais elementos que compoñen o entorno académico e familiar. Por outro lado, non se pode esquecer que moitas das dificultades, patoloxías ou déficits non se presentan illadas, senón que existe moita comorbilidade, abranguendo áreas que, nun principio, parecería que non teñen relación, cando non é así. En conclusión, á marxe do déficit, dificultade, carencia, trastorno, etc. que se detecte, o importante é o tratamento integral e non tanto a existencia dunha denominación estándar, aínda que un bo diagnóstico axuda a caracterizar e protocolarizar as medidas e actuacións que se vaian adoptando.

De conformidade co artigo 71.2 da **Lei Orgánica de Modificación da Lei Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación (LOMLOE)**, lei orgánica 3/2020, de 29 de decembro, enténdese por **alumnado con necesidade específica de apoio educativo** as alumnas e os alumnos que requiren unha atención educativa diferente á ordinaria, por presentaren necesidades educativas especiais, por retraso madurativo, por trastornos do desenvolvemento da linguaxe e a comunicación, por trastornos de atención ou de aprendizaxe, por descoñecemento grave da lingua de aprendizaxe, por atoparse en situación de vulnerabilidade socioeducativa, polas súas altas capacidades intelectuais, por terse incorporado tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar, para que poidan acadar o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades persoais e, en todo caso, los obxectivos establecidos con carácter xeral para todo o alumnado.»

2.3.1. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS

De conformidade co artigo 73 da LOMLOE, Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro, enténdese por alumnado que presenta necesidades educativas especiais o que afronta barreiras que limiten o seu acceso, a súa presenza, a súa participación ou a súa aprendizaxe, derivadas de discapacidade ou de trastornos graves de conduta, da comunicación e da linguaxe, por un período da súa escolarización ou ao longo de toda ela, e que require determinados apoios e atencións educativas específicas para a consecución dos obxectivos de aprendizaxe adecuados ao seu desenvolvemento.

2.3.2. ALUMNADO CON TRASTORNOS DA ATENCIÓN E DA APRENDIZAXE

2.3.2.1. Alumnado con trastornos da atención

O trastorno por déficit de atención e hiperactividade é un patrón persistente de conduta de desatención, hiperactividade e impulsividade que comeza a manifestarse ao longo da infancia e que inflúe negativamente no funcionamento e no desenvolvemento das nenas, dos nenos e dos adolescentes afectados.

A desatención obsérvase na existencia de comportamentos como a dificultade para manter a concentración nas tarefas, a falta de perseveranza durante a súa realización e a desorganización. A hiperactividade refírese ao exceso de mobilidade e á inquietude constante (nas persoas adolescentes e adultas afectadas por TDAH só permanece, habitualmente e de maneira interna, a inquietude). E a impulsividade ten que ver coas actuacións sen pensar nas consecuencias, coa procura da recompensa inmediata, así como á dificultade para agardar polos beneficios que se demoran no tempo.

As manifestacións características do TDAH danse nos distintos ámbitos nos que a persoa afectada se desenvolve (na familia, na escola, no traballo, cos iguais, nas actividades de lecer, etc.), aínda que adoitan variar e ser diferentes dependendo do contexto. De igual modo, os signos do trastorno poden ser leves ou mínimos naquelas situacións nas que a persoa afectada está a recibir recompensas ou incentivos constantes, en situacións novas ou pracenteiras, ou cando está baixo unha estreita supervisión. Pola contra, fanse máis notorios os síntomas naquelas situacións nas que a actividade é monótona e pouco motivadora e cando o froito ou o resultado desta non se produce de forma inmediata.

A idade na que estas manifestacións comezan a ser evidentes varía duns casos a outros. Nalgúns, as características son notorias dende os primeiros anos de vida, mentres que noutros non afloran, de maneira ostensible, ata a idade escolar. Así mesmo, nalgúns casos, e coa chegada da adolescencia, apréciase unha diminución e un alivio dos problemas, aínda que noutros o TDAH persiste mesmo na idade adulta.

É normal que as manifestacións condutuais (síntomas) do trastorno varíen persoa a outra e tamén o é que a presentación dos síntomas poida variar nunha mesma persoa ao longo do seu crecemento. Na actualidade, considérase que o trastorno pode amosarse en tres modalidades diferentes:

- *Presentación combinada.* É a máis habitual, e nela, tanto os síntomas de inatención como os de impulsividade-hiperactividade danse nun grao excesivo para o nivel evolutivo da persoa.
- *Presentación predominantemente impulsivo-hiperactiva.* Nela predominan os síntomas de impulsividade e/ou hiperactividade, mentres que os síntomas de inatención teñen unha menor presenza. Esta presentación é máis frecuente nas nenas e nos nenos de menor idade.
- *Presentación predominantemente inatenta.* Nesta presentación existe unha maior presenza dos síntomas de inatención. Nalgúns casos apréciase que a presentación predominantemente inatenta se dá sen a presenza notoria de impulsividade e hiperactividade e acompañada do que se denominou e “tempo cognitivo lento”, que é o funcionamento caracterizado pola lentitude, pola tendencia a estar nas nubes ou a soñar esperto.

Hai certo consenso en que as causas do TDAH poden ser de orixe neurobiolóxica e que afectan, de maneira especial, aínda que non só, a rexións frontais do cerebro. Segundo os expertos, esta problemática está relacionada cunha alteración no neurodesenvolvemento a partir dunha determinada predisposición xenética.

Pola súa natureza, é frecuente que as persoas afectadas por TDAH tamén presenten outros trastornos ou problemas, que se dan con máis frecuencia da que sería esperable.

De acordo con todo o indicado, cómpre ter en conta que o TDAH non é un problema trivial e pasaxeiro, pois pode ocasionarlles ás persoas que o sofren significativos prexuízos no seu funcionamento na vida cotiá (vida familiar, desempeño educativo, relacións sociais, laborais ou de parella). Non obstante, as intervencións e os tratamentos dispoñibles poden mellorar, sensiblemente, o curso destas dificultades e permitiulles ás persoas afectadas desenvolvérense axeitadamente e levar a cabo unha vida escolar, social e laboral con éxito.

2.3.2.1. Alumnado con trastornos da aprendizaxe

Conceptualmente, desde un punto de vista amplo, os trastornos da aprendizaxe defínense en base a un rendemento escolar por debaixo do esperado nas capacidades para a lectura, o cálculo e/ou a expresión escrita, tendo en conta a idade cronolóxica do alumnado, a súa escolarización e o seu nivel intelectual, e que interfire negativamente no desenvolvemento do proceso curricular e/ou nas actividades cotiás que requiren a adquisición das anteditas destrezas.

En síntese, os trastornos da aprendizaxe indicados abranguen un conxunto de

características xerais que os definen de forma precisa:

O trastorno da lectura inclúe aquelas dificultades de acceso ás competencias lectoras que se dan en tres aspectos básicos:

- Na exactitude lectora, tanto dificultades relativas ao código lingüístico (como son as confusións, omisións, adicións, inversións, alteracións do proceso lector) como as que fan referencia á mecánica lectora (soletreo, detencións, atascos, saltos de liñas).
- Na velocidade lectora.
- Na comprensión lectora, tanto na microestrutura, é dicir, aquilo que se fai explícito no texto, como na macroestrutura, en referencia á capacidade de interpretación global do texto e á realización de inferencias.

O trastorno do cálculo defínese como a dificultade de acceso ás competencias matemáticas en relación aos seguintes grupos conceptuais:

- Os procesos básicos, relativos á comprensión da conservación, reversibilidade, realización de clasificacións, seriacións e outras operacións lóxicas matemáticas.
- O sistema numérico, en referencia ás dificultades nos principios de estabilidade dos números, á cardinalidade, á abstracción, á irrelevancia da orde e ás dificultades no sistema de numeración.
- A realización de cálculos numéricos, tales como a comprensión das operacións, a mecánica das operacións aritméticas e as vinculadas aos erros conceptuais.
- A lectura simbólica numérica.
- A resolución de problemas matemáticos, tanto no referido á comprensión de enunciados coma no referido ao establecemento de relacións e á capacidade de autorregulación.

O trastorno da escritura fai referencia ás dificultades no acceso ás competencias gráficas nos seguintes aspectos básicos:

- Proceso grafomotriz ou *disgrafía*, en referencia aos sinistroxiros, aos déficits na presión-presión, dificultades na direccionalidade, regularidade e lexibilidade dos grafismos e ao emprego do espazo gráfico.
- Ortografía ou *disortografía*, con dificultades tales como realizar substitucións, omisións, así como engadir e/ou inverter os grafemas, facer unións, separacións inadecuadas de sílabas, palabras ou frases e os erros na ortografía regrada.
- Procesos de expresión e composición, dificultades relativas ao formato da escritura, expresividade e dominio das técnicas de expresión, das que destacan as capacidades da descrición, da narración e da exposición.

Segundo a clasificación do DSM-IV-TR, os criterios diferenciais para establecer o diagnóstico de cada un dos trastornos terán de cumprir os seguintes presupostos básicos:

Trastorno da lectura [F81.0]:

- O rendemento da lectura obtido mediante probas de precisión ou comprensión normalizadas e administradas individualmente sitúase substancialmente por debaixo do esperado dados a idade cronolóxica do suxeito, o seu coeficiente de intelixencia e a escolaridade propia da súa idade.
- A alteración do criterio anterior interfere significativamente no rendemento académico ou nas actividades da vida cotiá que esixen as habilidades para a lectura.
- Se hai un déficit sensorial, as dificultades para a lectura exceden das habitualmente asociadas a el.

Trastorno do cálculo [F81.2]:

- A capacidade para o cálculo, avaliada mediante probas normalizadas administradas individualmente, sitúase substancialmente por debaixo da esperada dados a idade cronolóxica do suxeito, o seu coeficiente de intelixencia e a escolaridade propios da súa idade.
- O trastorno do criterio anterior interfere significativamente no rendemento académico ou nas actividades da vida cotiá que requiren a capacidade para o cálculo.
- Se hai un déficit sensorial, as dificultades para o rendemento académico en cálculo exceden das habitualmente asociadas a el.

Trastorno da expresión escrita [F81.8]:

- As habilidades para escribir, avaliadas mediante probas normalizadas administradas individualmente (ou as avaliacións funcionais das habilidades para escribir), sitúanse substancialmente por debaixo das esperadas dados a idade cronolóxica do suxeito, o seu coeficiente de intelixencia e a escolaridade propios da súa idade.
- O trastorno do criterio anterior interfere significativamente no rendemento académico ou nas actividades da vida cotiá que requiren a realización de textos escritos.
- Se hai un déficit sensorial, as dificultades para o rendemento académico en cálculo exceden das habitualmente asociadas a el.

Trastorno da aprendizaxe non tipificado [F81.0]:

Inclúe os TA que non cumpren os criterios de calquera outro trastorno da aprendizaxe indicado, xa que as deficiencias observadas nas áreas de lectura, cálculo e expresión escrita interfíren significativamente no rendemento académico, pero os resultados das probas que as avalían non se sitúan substancialmente por debaixo do esperado.

2.3.3. ALUMNADO CON TRASTORNOS DO DESENVOLVEMENTO DA LINGUAXE E DA COMUNICACIÓN

O DSM-5 sitúa o trastorno do espectro do autismo entre os trastornos do neurodesenvolvemento, que ten como características principais:

- a) Deterioro persistente da comunicación social recíproca e da interacción social.
- b) Patróns de conduta, intereses ou actividades restritivos e repetitivos.

Indica tamén que “eses síntomas están presentes desde a primeira infancia e limitan ou impiden o funcionamento cotián”.

En consecuencia, tomando como referencia os criterios diagnósticos que propón o DSM-5, o alumnado con TEA presenta:

a) Deficiencias persistentes na comunicación social e na interacción social en diversos contextos, de xeito que:

1. As deficiencias na reciprocidade socioemocional varían, por exemplo, desde un achegamento social anormal e fracaso da conversación normal en ambos os dous sentidos, pasando pola diminución en intereses, emocións ou afectos compartidos, ata o fracaso en comezar ou responder a interaccións sociais.
2. As deficiencias nas condutas comunicativas non verbais utilizadas na interacción social varían, por exemplo, desde unha comunicación verbal e non verbal pouco integrada, pasando por anomalías do contacto visual e da linguaxe corporal ou deficiencias da comprensión e o uso de xestos, ata unha ausencia total de expresión facial e de comunicación non verbal.
3. As deficiencias no desenvolvemento, mantemento e comprensión das relacións varían, por exemplo, desde dificultades para axustar o comportamento en diversos contextos sociais, pasando por dificultades para compartir xogos imaxinativos ou para facer amizades, ata a ausencia de interese por outras persoas.

b) Patróns restritivos e repetitivos de comportamento, intereses ou actividades, que, actualmente ou polos antecedentes, maniféstanse en dous ou máis dos seguintes puntos:

1. Movementos, utilización de obxectos ou fala estereotipados ou repetitivos.
2. Insistencia na monotonía, excesiva inflexibilidade de rutinas ou patróns rituais de

comportamento verbal e non verbal.

3. Intereses moi restrinxidos e fixos, que son anormais en canto á súa intensidade ou foco de interese.

4. Hiper ou hiporreactividade aos estímulos sensoriais ou interese non habitual por aspectos sensoriais do contorno.

c) Os síntomas deben estar presentes nas primeiras fases do período de desenvolvemento, aínda que poden non manifestarse totalmente ata que a demanda social supera as capacidades limitadas ou estar enmascarados por estratexias aprendidas en fases posteriores. Os síntomas causan unha deterioración clinicamente significativa no social, laboral ou outras áreas importantes do funcionamento habitual.

d) Todas estas alteracións non se explican mellor polo trastorno do desenvolvemento intelectual ou polo retraso global do desenvolvemento.

Cómpre destacar que os síntomas indicados poden recoñecerse durante o segundo ano de vida (entre os 12 e os 24 meses de idade), aínda que se poden observar antes dos doce meses -cando os retrasos no desenvolvemento son graves- ou despois dos vinte e catro -cando se trata de síntomas máis tenues, menos intensos-. Dun xeito ou doutro, as nenas e os nenos con TEA non seguen os patróns habituais do desenvolvemento infantil.

En consecuencia, para a detección precoz do alumnado con TEA o profesorado, mesmo a familia, debe estar especialmente atento á conduta manifestada nas tres dimensións que son consideradas como nucleares nestes trastornos:

a) *Alteracións na relación coas outras persoas*, que poden ir desde a ausencia total de interese por outras persoas ata unha dificultade para axustar o comportamento aos diversos contextos sociais, pasando por dificultades para un achegamento social normal ou pola diminución de intereses, emocións e afectos compartidos.

b) *Alteracións na comunicación e na linguaxe verbal e non verbal*, de forma que:

1. Nas condutas comunicativas non verbais as dificultades poden variar desde una falta total de expresión facial e de comunicación non verbal ata unha comunicación pouco integrada, pasando por anomalías no contacto ocular, na linguaxe corporal ou deficiencias na comprensión.

2. Na comunicación verbal as dificultades varían desde a ausencia total de linguaxe oral ata a presenza dunha linguaxe superficialmente correcta pero con limitacións nas competencias de conversación e discurso; é dicir, no aspecto pragmático da linguaxe.

c) *Alteracións na flexibilidade mental e no comportamento*, que se poden mover desde un predominio das estereotipias motoras ata a presenza de contidos obsesivos e limitados de pensamento, pasando por insistencias na monotonía, intereses moi restrinxidos e fixos, hipo ou hiperactividade aos estímulos sensoriais, etc.

Finalmente, hai que ter en conta, segundo o citado DSM-5, que “o trastorno do espectro autista inclúe trastornos previamente chamados autismo da primeira infancia, autismo infantil, autismo de Kanner, autismo de alto funcionamento, autismo atípico, trastorno xeneralizado do

desenvolvemento non especificado, trastorno desintegrativo infantil e trastorno de Asperger”.

2.3.4. ALUMNADO CON ALTAS CAPACIDADES INTELECTUAIS

Segundo a Orde do 8 de setembro de 2021, no seu artigo 9, o alumnado con alta capacidade intelectual caracterízase por un potencial elevado nalgunha ou nalgunhas áreas do desempeño humano, en comparación cun grupo de referencia e, considerando as súas posibles manifestacións, diferénciase a precocidade, o talento e a superdotación.

Sen prexuízo do anterior e para os efectos desta orde, considérase alumnado con alta capacidade intelectual o que presenta unha capacidade intelectual igual ou superior a 130 de cociente intelectual, un alto nivel de creatividade e persistencia nas tarefas de alta complexidade intelectual ligadas ás súas áreas de interese.

Cando se fala da habilidade intelectual hai que ter en conta que esta non debería ser só considerada como o resultado dunha serie de puntuacións nunha proba. Os expertos na educación de nenos e nenas superdotados insisten en que o mellor prognóstico da evolución do seu potencial cognitivo descansa na evidencia dun alto rendemento no colexio durante un período de tempo, xunto cos resultados das probas académicas.

No que se refire á creatividade, considérase que é a capacidade de producir contidos mentais (ideas, realizacións persoais) novos ou sorprendentes. Resulta da interrelación de moitos factores, entre eles a personalidade, os procesos intelectuais, o contexto e, incluso, a motivación. Os últimos estudos inciden en que a creatividade non é produto dun momento de inspiración, senón que máis ben é froito do esforzo e do traballo.

Por último, a perseveranza é un dos trazos inherentes á maioría das definicións de sobredotación, entendida como afán de logro, persistencia e entusiasmo en tarefas específicas. Esta é a característica sobre a que hai menos controversia á hora de identificar unha sobredotación. É común que este alumnado dedique unha gran cantidade de enerxía a resolver un problema concreto ou unha actividade específica sen abandonar, ata conseguir os seus fins cando estes son do seu interese.

Estas tres características relaciónanse entre si e co ambiente sociocultural no que se desenvolven: tamén teñen un peso específico importante os factores ambientais como a familia e a escola, que son elementos fundamentais para o desenvolvemento das súas capacidades.

A idea de que un neno ou nena, simplemente por ser sobredotado, vai ter mellores logros cós demais de maneira espontánea e non precisa de atención é errónea. Cando non se identifica e non se lle proporciona unha resposta educativa axeitada, é fácil que traballe sen motivación, é posible que renda por debaixo das súas posibilidades e doadamente poden xurdir problemas de integración e de conflitividade.

Axustar a resposta educativa para este alumnado supón ter claro cales son as necesidades educativas que presenta. Pódese afirmar que, en xeral:

- Precisa dunha ensinanza adaptada, cun enfoque multidisciplinar nun contexto educativo enriquecido e dinámico, estimulante para o seu desenvolvemento.
- Require do acceso a recursos e materiais adicionais, que deben ser planificados especificamente.
- Cómprelle flexibilidade no seu horario e nas súas actividades, polo que é conveniente que, cando sexa posible, deixemos que continúe co traballo ata que estea seguro e satisfeito coa tarefa realizada.
- Precisa participar moi activamente no proceso de ensinanza e aprendizaxe e ter a oportunidade de poder poñer en práctica as súas habilidades.
- Élle imprescindible un contorno no que se valoren as ideas creativas e orixinais, máis cá repetición dos contidos.
- Cómprelle un clima social no que se sinta aceptado, e precisa de orientación no manexo das relacións interpersoais e sociais.

As estratexias empregadas con maior frecuencia son as seguintes:

A. Medidas de enriquecemento

Estas medidas baséase na individualización da ensinanza e consisten en deseñar programas axustados ás características de cada alumno ou alumna, ao tempo que estes se manteñen co seu grupo clase. Teñen a vantaxe evidente de non producir consecuencias negativas na súa socialización.

En ocasións, o enriquecemento tense entendido como a elaboración de programas paralelos aos ordinarios, que se aplicaban de xeito simultáneo a eles e que non tiñan conexión coas actividades que realizaba o resto da clase. A día de hoxe recoméndase optar por axustes no programa ordinario, é dicir, por adaptacións do currículo que se acomodan ás súas necesidades concretas de aprendizaxe e desenvolvemento e que serán tanto máis significativas canto maiores sexan esas necesidades educativas.

Como todas as medidas de adaptación curricular, deben ser establecidas como un contínuum que vai desde as medidas máis xerais nos documentos do centro, pasando polas adaptacións da aula (na metodoloxía, nos materiais, nos agrupamentos, etc.) ata chegar á adaptación curricular individualizada, que está suxeita a unha regulación específica establecida na nosa normativa.

Na elaboración das adaptacións curriculares individuais de alumnado con sobredotación, o máis frecuente é o uso de dous tipos de estratexias:

- **As adaptacións curriculares de ampliación ou enriquecemento vertical**: consisten en aumentar a cantidade de contidos por aprender nunha ou varias áreas.
- **A ampliación curricular de enriquecemento horizontal (PEHC)**: o aumento cuantitativo de contidos queda nun segundo lugar, mentres que prevalece a súa

profundidade e a realización de interconexións entre os contidos que se aprenden.

B. Traballo por proxectos

A proposta dun enfoque metodolóxico por proxectos facilitará a permanencia no programa do grupo, a interdisciplinabilidade tan efectiva neste tipo de alumnado e a posibilidade dun avance persoal acorde coas propias capacidades.

C. Agrupamentos

Baixo esta epígrafe engópanse unha grande cantidade de medidas cun denominador común: a formación de grupos de alumnado con sobredotación, nalgún momento do horario escolar, para tratar de atender mellor o desenvolvemento das súas capacidades.

Ben que en casos moi excepcionais se poden propiciar agrupamentos que estimulen e potencien as capacidades do alumnado, débese ter unha gran prudencia ante esta medida. Convén ter presente que os aspectos afectivos e de socialización no seu grupo son fundamentais para a formación integral do alumnado e non respectalos podería provocar desintegración no grupo.

D. Medidas de aceleración

Supoñen unha flexibilización do período de escolarización. Esta medida excepcional baséase fundamentalmente na competencia curricular e poderase adoptar cando se considere que os obxectivos acadados pola alumna ou alumno superan os establecidos, pero tendo en conta tamén se é unha medida axeitada con respecto ás restantes facetas do seu desenvolvemento persoal. É unha medida que aparece recollida na lexislación galega con dúas posibilidades:

- Por un lado, anticipar o inicio das etapas educativas.
- Por outro, reducir a duración da escolaridade obrigatoria.

Esta resposta educativa só é aconsellable se, tras a aplicación doutras medidas de atención menos excepcionais, o alumno ou alumna conta coa axeitada madurez emocional e social, xa que do contrario pode aumentar a disonancia entre estes dous aspectos.

As medidas de aceleración deben ir acompañadas doutras de atención á diversidade para que non se traduzan nun mero adiamento de curso. Precisa obrigatoriamente dunha avaliación psicopedagóxica realizada polos correspondentes especialistas para que se materialice a flexibilización, xunto co correspondente ditame de escolarización.

2.3.5. ALUMNADO CON INCORPORACIÓN TARDÍA AO SISTEMA EDUCATIVO, OU POR CONDICIÓNS PERSOAIS OU DE HISTORIA ESCOLAR

A. INMIGRANTES

O alumnado inmigrante presenta unhas características diferenciadas segundo sexa a súa comunidade autónoma ou o seu país de orixe e o seu currículo académico e historial escolar.

Cara á aplicación das medidas contempladas no presente plan, haberá que prestar especial atención a:

- Coñecemento ou descoñecemento das linguas oficiais de nosa comunidade, galego e castelán.
- Currículo e materias cursadas na comunidade ou no país de procedencia.
- Cualificacións obtidas segundo a documentación académica persoal: estudo do historial, dos informes emitidos polos centro escolar de procedencia e das dificultades de aprendizaxe, de existiren.
- Circunstancias persoais e familiares.
- Idade e correspondencia da mesma co curso no que se matricula.

B. ALUMNADO REPETIDOR

O alumnado que non acadese os estándares de aprendizaxe e as competencias clave previstas nos criterios de promoción do centro e que o equipo docente adoptase a decisión da permanencia durante un curso máis no mesmo nivel educativo, contará cun programa específico de recuperación.

Este plan de recuperación será elaborado polo profesorado das áreas nas que se presentasen dificultades de aprendizaxe e estará coordinado polo profesorado titor.

O programa abranguerá os seguintes aspectos:

- Datos académicos do alumno/a: curso, idade, cualificacións, materias e competencias clave pendentes e aspectos que favorecen ou dificultan as aprendizaxes.
- Estándares de aprendizaxe que se traballarán especificamente con ese alumnado.
- Medidas ordinarias e extraordinarias que se adoptarán.
- Documento de información á familia, que se entregará co boletín trimestral de notas.
- Documento de seguimento, tamén de carácter trimestral, que se enviará á inspección

educativa.

Canda as programacións didácticas anuais, enviarase ao Servizo de Inspección este plan específico de recuperación e informarse do mesmo ás familias. O plan será obxecto de seguimento e revisión trimestral.

C. ALUMNADO CON ATENCIÓN HOSPITALARIA OU DOMICILIARIA

O Protocolo de atención educativa domiciliaria, da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional, proporciona o marco de referencia que facilita unha resposta educativa axeitada ao alumnado que non poida asistir con regularidade ao centro docente no que está escolarizado por un período prolongado, por prescrición médica, debido a enfermidade ou lesión.

Esta atención desenvolverase seguindo o calendario escolar aprobado pola Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional e terá como finalidade a continuidade do proceso formativo do alumnado, co obxecto de satisfacer as necesidades detectadas e conseguir que ese proceso se desenvolva do xeito máis normalizado posible.

A atención educativa domiciliaria atenderá os distintos ámbitos de desenvolvemento das persoas:

- **Educativo:** centrado no proceso formativo e no seguimento das aprendizaxes curriculares que permitan unha continuación dos estudos o máis normalizada posible (Aprender).
- **Competencial:** centrado no desenvolvemento das competencias clave ao longo dos diferentes momentos e situacións da vida das persoas (Aprender a facer).
- **Social:** enfocado ao mantemento dos vínculos que unen a persoa coa súa comunidade educativa, no sentido amplo, e co seu grupo-clase de referencia, nun senso máis restrinxido. Desenvólvense, polo tanto, competencias de relación interpersoal (Aprender a estar).
- **Afectivo-emocional:** orientado a desenvolver competencias intrapersoais, de autoconñecemento e de desenvolvemento da intelixencia emocional (Aprender a ser).

D. ALUMNADO CON ATRASO CURRICULAR XENERALIZADO

O atraso curricular xeneralizado pode deberse a distintas circunsntancias ou á combinación de diversos factores: discapacidade, familias en risco de exclusión social, absentismo, familias desestruturadas, incorporación tardía ao sistema educativo, desescolarización, familias itinerantes,... En xeral adoita haber certa concomitancia dos factores, polo cal, nunha primeira fase haberá que analizar as posibles causas deste atraso curricular e, unha vez determinadas as principais causas deste, planificar unha intervención integral co alumno

e coa súa familia, intervención que será multidisciplinar e partirá das directrices propostas pola xefatura de DO en función das necesidades detectadas en cada caso. As medidas para ir mellorando a competencia curricular nun primeiro estadio intervirían sobre a causa que xenerou este atraso e para iso deberán contar coa colaboración dos servizos sociais municipais, CIM, inspección educativa, instancias xudiciais ou Fiscalía de Menores.

Normalmente arbitraranse medidas extraordinarias de reforzo, de PT, de AL, adaptacións do currículo, grupos de adquisición de linguas, en función das necesidades individuais de cada alumno, para ir pouco a pouco superando ese desfase curricular.

E. ALUMNADO CON RISCO SUICIDA

O modelo de abordaxe do risco suicida no ámbito educativo segundo o protocolo de prevención, detección e intervención do risco suicida no ámbito educativo da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional, ten como obxectivo a prevención no marco dunha escola saudable, a detección precoz e a intervención diante das condutas suicidas desde unha perspectiva interdisciplinaria. Dada a complexidade desta problemática, é necesaria a colaboración do sistema educativo cos dispositivos comunitarios de saúde mental, servizos sociais e asociacións ou institucións, para complementar accións dirixidas ao apoio e benestar do alumnado.

Este modelo de actuación desenvólvese nos tres niveis de orientación educativa: a **titoría**, coordinando a detección dos factores de protección e de risco; o **departamento de orientación**, realizando a avaliación psicopedagóxica en contacto cos servizos sociosanitarios e solicitando a colaboración do **equipo de orientación específico**, se o estima necesario, sempre en coordinación coa dirección do centro e coa Inspección Educativa. Abórdase así a prevención, a intervención e posvención no ámbito educativo diante da conduta suicida e se concretan as estratexias de prevención nos ámbitos do profesorado, equipo directivo, alumnado, familias e Administración educativa.

Así mesmo, describe o proceso de intervención diante do intento autolítico e a elaboración do proceso de dó nos centros educativos no caso de suicidio.

F. ALUMNADO ABSENTISTA

O *Protocolo educativo para a prevención e o control do absentismo escolar en Galicia*, no artigo 22 do citado decreto 229/2011, do 7 de decembro, define o absentismo como a ausencia ao centro escolar sen causa debidamente xustificada do alumnado en idade de escolarización obrigatoria. Para ser considerado absentismo, esta ausencia debe supor un mínimo do dez por cento (10%) do horario lectivo mensual.

Por protocolo de intervención en caso de absentismo, ou protocolo de absentismo,

enténdese o instrumento educativo que describe, especifica e contén o conxunto de actuacións coordinadas que se activan cando se produce un caso de absentismo escolar, coa finalidade de garantir a asistencia do alumnado aos centros educativos.

Considérase falta de asistencia a clase ou ausencia ao centro escolar a non presenza dun alumno ou dunha alumna nunha sesión completa de clase. As faltas de asistencia serán as que computen para a cualificación do posible absentismo.

1. Faltas de asistencia xustificables.

Con carácter xeral, teñen a consideración de xustificables as seguintes faltas de asistencia a clase do alumnado:

- a) Citacións que impliquen un deber inescusable, sendo xustificable o tempo necesario.
- b) Morte ou enfermidade grave dun familiar de primeiro ou segundo grao.
- c) Tramitación de documentos oficiais, presentación a exames e probas oficiais ou similares, sendo xustificable o tempo necesario.
- d) Indisposicións, podendo ser xustificables ata un máximo de 2 días lectivos.
- e) Enfermidade, sendo xustificable o tempo de prescrición médica.

2. No caso de faltas de asistencia a clase do alumnado non contempladas no apartado anterior, quedará a criterio da dirección do centro educativo a consideración das excepcionais circunstancias que concorran para a súa xustificación ou non. En todo caso, deberá garantirse o dereito á escolarización da alumna ou do alumno.

G. ALUMNADO EN RÉXIME DE ACOLLEMENTO OU EN SITUACIÓN SOCIAL DESFAVORECIDA

Un alumno ou alumna pode presentar necesidade específica de apoio educativo derivada de condicións persoais ou de historia escolar cando manifesta dificultades na evolución das súas aprendizaxes e na adquisición de obxectivos e competencias por motivos de saúde, por pertenza a determinados grupos sociais ou minorías étnicas, por situacións socioculturais desfavorables, por escolarización desaxustada ou pola combinación de varios dos motivos mencionados.

Entre este alumnado inclúese aquel que presenta un retraso escolar significativo nunha ou en varias áreas ou materias, cun desfase curricular xeral de dous ou máis cursos ou niveis, e este non poida explicarse por necesidades educativas especiais, nin por dificultades específicas de aprendizaxe, nin por incorporación tardía ao sistema educativo.

● **Alumnado sometido a medidas de protección e tutela**

A escolarización do alumnado sometido a medidas de protección e tutela realizarase de conformidade co procedemento establecido con carácter xeral, sendo considerado este alumnado

como alumnado con necesidade específica de apoio educativo por condicións persoais ou de historia escolar desfavorables, para o cal o centro adoptará as medidas de atención á diversidade que procedan, para asegurar o seu proceso educativo, previa avaliación psicopedagóxica na que se terán moi en conta os informes emitidos polas institucións (Consellería, servizos sociais,...), asociacións e organizacións colaboradoras.

- **Escolarización irregular, absentismo, abandono escolar temperán e desescolarización**

Dentro deste ámbito podemos considerar as seguintes definicións:

- **Escolarización irregular:** situación na que a asistencia do alumnado ao centro escolar non é continuada.
- **Absentismo:** escolarización irregular do alumnado en idade de escolarización obrigatoria sen causa debidamente xustificada. Esta ausencia ao centro escolar suporá, cando menos, un dez por cento (10 %) do horario lectivo mensual.
- **Abandono escolar temperán:** situación daquel alumnado que, podendo seguir escolarizado por idade, abandona o sistema educativo sen a obtención da titulación correspondente.
- **Desescolarización:** situación na que persoas en idade de escolarización obrigatoria non se atopan matriculadas en ningún centro educativo.

- **Alumnado pertencente a familias itinerantes**

Será destinatario de atención educativa aquel alumnado que, por razóns de itinerancia da súa familia, non poida asistir ao mesmo centro educativo de xeito continuado.

Facilitarase a escolarización deste alumnado nos centros do contorno a onde itinere a súa familia ou representantes legais, nas condicións establecidas con carácter xeral para todo o alumnado e coas medidas de atención á diversidade que procedan, a fin de garantir a continuidade do seu proceso de aprendizaxe.

O cambio, por razóns de itinerancia, dun centro educativo ao outro realizarase segundo o establecido para os traslados de centro, polo que o centro de orixe deberá facilitar ao centro de destino, previa petición deste, a información pertinente.

2.4 PROCEDEMENTOS PARA A DETECCIÓN E VALORACIÓN DAS NECESIDADES ESPECÍFICAS DE APOIO EDUCATIVO

A. COMUNICACIÓN AO TITOR/A

Esta comunicación pode facela directamente a familia, o centro de procedencia a través do titor/a do curso anterior, do equipo directivo ou do DO. O titor/a fará unha primeira avaliación inicial e trasladará as conclusións á xefatura do DO., solicitando a intervención deste.

B. TRASLADO AO DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

Unha vez que se teña a sospeita dalgunha NEAE, corresponderá ao xefe/a do DO a avaliación psicopedagóxica do alumno para determinar as necesidades educativas específicas, de habelas, e as propostas de atención educativa do alumno adaptadas ás súas necesidades.

C. RECOLLIDA E INCORPORACIÓN DA INFORMACIÓN PROPORCIONADA DA ETAPA ANTERIOR

Cómpre que o centro de procedencia e o centro de destino intercambien información relevante sobre os alumnos de nova incorporación. Os informes achegados polos centros serán fundamentais para establecer as liñas de traballo que permitan a detección das NEAE, en especial cando existe un cambios de etapa: Infantil-Primaria, Primaria-Secundaria.

D. PROBAS DE DETECCIÓN DE ALUMNADO CON NEAE REALIZADAS POLO DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

Na súa programación anual o departamento de orientación aplicará unhas probas para detección de dificultades de aprendizaxe ao alumnado que se estime prioritario, e en todo caso pasará probas de velocidade e comprensión lectora e cálculo e resolución de problemas a todo o alumnado de 2º e 3º curso de primaria, e o test BADyG ao alumnado de 5º de primaria.

E. COMUNICACIÓN DA INFORMACIÓN RELEVANTE AO PROFESORADO NA AVALIACIÓN INICIAL

O equipo directivo e o DO comunicarán aos titores as informacións máis relevantes contidas nos informes, tanto nos que se reflectan no XADE, como os que se acheguen directamente á Secretaría ou os específicos de orientación.

3. OBXECTIVOS

- **Atender á diversidade do alumnado do centro programando medidas que respondan ás necesidades individuais dos/as alumnos, partindo dun tratamento educativo personalizado que lles permita a consecución das competencias clave e dos estándares de aprendizaxe dos diferentes cursos, etapas e materias de ensinanza.**

Para conseguirmos este obxectivo xeral partimos de obxectivos máis concretos:

1. Diseñar e poñer en práctica accións encamiñadas á prevención e á detección temperá das dificultades de aprendizaxe do alumnado.
2. Planificar e concretar a atención á diversidade nas decisións de carácter pedagóxico, organizativo e de xestión do centro.
3. Desenvolver medidas e actuacións de tipo curricular, relacional e organizativo que promovan o respecto polas diferenzas, a convivencia e a non discriminación.
4. Optimizar os recursos do centro para atender e dar resposta ás necesidades educativas de todo o alumnado, en especial, daquel que teña N.E.A.E.
5. Potenciar a acción tutorial e orientadora por parte de todo o profesorado.
6. Promover a participación das familias do alumnado, nais, pais e titores/as legais no proceso educativo.
7. Impulsar a participación do profesorado en actividades de formación e innovación, así como o intercambio de experiencias no ámbito da atención á diversidade.
8. Implantar programas no colexio dirixidos a favorecer a atención a diversidade do alumnado en función das necesidades detectadas.

4. DESCRIPCIÓN DAS ACTUACIÓN, MEDIDAS E/OU PROGRAMAS PARA A ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Os programas e medidas organizativas que figuran a continuación serán de aplicación en canto se detecte a necesidade, ben cando esta sexa comunicada pola familia, ben polo profesorado ou polo Departamento de Orientación ao equipo directivo.

A decisión da aplicación dalgunha destas medidas corresponde á dirección do centro, que valorará as circunstancias e solicitará asesoramento ao DO. e a información pertinente ás familias, ao profesorado titor e, no seu caso, aos Servizos Sociais e á administración educativa a través do Servizo de Inspección.

Seguindo as liñas indicadas no Decreto 229/2011 do 7 de Decembro polo que se regula a Atención a diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, e a Orde do 8 de setembro de 2021 que o desenvolve, sinalamos dous tipos de medidas:

4.1 MEDIDAS ORDINARIAS

De conformidade co artigo 8 do Decreto 229/2011, do 7 de decembro, considéranse medidas ordinarias de atención á diversidade todas as que faciliten a adecuación do currículo prescrito, sen alteración significativa dos seus obxectivos, dos contidos nin dos criterios de avaliación, ao contexto sociocultural dos centros docentes e ás características do alumnado. Inclúense as seguintes:

1. Adecuación da estrutura organizativa do centro e da organización da aula, ás características do alumnado.
2. Adecuación das programacións didácticas ao contorno do noso centro e ao alumnado
3. Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos e outras que promovan a inclusión.
4. Adaptación dos instrumentos de avaliación e dos tempos.
5. Aulas de atención educativa e convivencia.
6. Reforzo educativo do profesorado con dispoñibilidade horaria
7. Programas de enriquecemento curricular.
8. Programas específicos personalizados para o alumnado que non promociona de ciclo/curso.
9. Programas de habilidades sociais.

1. Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da *organización e xestión da aula ás características do alumnado.*

Trataríase das medidas de tipo organizativo que teremos que pór en marcha dende o centro e a aula para ofrecer unha resposta de calidade á diversidade do noso alumnado, xa que para o desenvolvemento dos tratamentos oportunos, o centro debe contar cun espazo especificamente destinado para ese efecto, que reúna as condicións mínimas de privacidade, iluminación, lonxe de ruídos, espazo físico dispoñible, dotación de aparataxe técnico necesario e material didáctico específico, unha adecuada organización dos apoios, criterios e procedementos para organizar a atención á diversidade,...

Coa finalidade de adecuar a estrutura organizativa á diversidade do alumnado, cunha visión inclusiva, de equidade, de heteroxeneidade e de optimización dos recursos, establécense criterios para:

- a) A elaboración dos horarios do alumnado.
- b) A asignación de titorías.
- c) O agrupamento do alumnado.
- d) A distribución das aulas, das unidades e/ou dos espazos.

Na organización e na xestión das aulas procurarase a participación de todo o alumnado, o acceso aos recursos, a flexibilidade nos agrupamentos e todo o que favoreza a interacción, a convivencia e a aprendizaxe compartida.

2. Adecuación das programacións didácticas ao alumnado e ás circunstancias do seu contorno

As programacións didácticas deberán estar guiadas polo estilo pedagóxico do centro docente, articulado no seu proxecto educativo. Ese estilo pedagóxico estará definido, cando menos, pola liña metodolóxica e as culturas da inclusión, da diversidade, da coordinación, da participación, da colaboración, da tecnoloxía, da innovación, da avaliación, da recuperación e da relación co contorno e coas diferentes institucións.

3. Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, titoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión

Na planificación docente, no marco dos principios do deseño universal de aprendizaxe, poderán utilizarse distintas estratexias de traballo colaborativo, tales como os grupos heteroxéneos, a aprendizaxe por proxectos, a aprendizaxe servizo e a titoría entre iguais, entre

outras. En todo caso, o profesorado empregará as alternativas metodolóxicas que mellor se adapten á construción que cada alumna e cada alumno deben facer da súa propia aprendizaxe, segundo as áreas, as materias, os ámbitos e/ou os módulos, os espazos e os tempos.

4. Adaptación dos tempos, dos instrumentos e dos procedementos de avaliación

O profesorado adaptará os tempos, os instrumentos e os procedementos de avaliación da área, da materia, do ámbito ou do módulo que imparta ás circunstancias do seu alumnado. Esta adaptación terá unha consideración especial no caso do alumnado con necesidade específica de apoio educativo.

Na adaptación dos tempos, dos instrumentos e dos procedementos de avaliación poderanse considerar a forma de comunicación que o alumnado necesite, a secuenciación das tarefas, a verificación da comprensión das tarefas, a dispoñibilidade dos recursos tecnolóxicos e a concesión do tempo necesario. Igualmente, o profesorado informará cada alumna e alumno sobre o seu desempeño nas tarefas de avaliación, para aproveitar o potencial de aprendizaxe que ten comparar o producido polo alumnado co agardado ou demandado polo profesorado.

5. Aulas de atención educativa e convivencia

As aulas de atención educativa e convivencia son aquelas nas cales se atende, temporalmente, o alumnado que, pola súa conduta inadecuada, impida o normal desenvolvemento do traballo dunha sesión lectiva do seu grupo-clase.

Non se enviará ningunha alumna nin ningún alumno a unha aula de atención educativa e convivencia sen tarefas para realizar durante a súa permanencia nela, que non excederá o tempo que dure a sesión lectiva en que se producise a conduta inadecuada.

Correspóndelle ao profesorado que remita alumnado a esa aula proporcionar as tarefas que cada alumna ou cada alumno deban realizar, así como corrixilas e avalialas.

O alumnado derivado á aula de atención educativa e convivencia deberá desenvolver o programa de habilidades e competencias sociais que se regula no artigo 53 da Orde do 8 de setembro de 2021.

As nais, os pais ou as persoas titoras legais do alumnado remitido a esta aula serán informadas, segundo o procedemento establecido no centro, en desenvolvemento da súa autonomía, cada vez que asistan á referida aula, e indicáraselles o motivo desa remisión.

6. Reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria

O reforzo educativo é unha medida de atención á diversidade que afecta a secuencia de contidos, as formas e os instrumentos de avaliación, a organización da aula, o agrupamento do alumnado e todo o incluído dentro do ámbito da metodoloxía. Está destinado ao alumnado que coa modificación dos elementos citados pode seguir o proceso ordinario de ensino e de aprendizaxe.

As medidas de reforzo educativo debe elaboralas a profesora ou o profesor que impartan a área, a materia, o ámbito ou o módulo en que a alumna ou o alumno necesiten esa medida, co coñecemento do profesorado titor, e este deberá informar a xefatura de estudos e a nai, o pai ou as persoas titoras legais do alumnado.

O desenvolvemento das medidas de reforzo educativo levarase a cabo no contexto escolar ordinario e polo profesorado que imparta a área, a materia, o ámbito ou o módulo. En determinados casos, o reforzo educativo do profesorado que imparta a área, a materia, o ámbito ou o módulo pode contar coa colaboración de profesorado con dispoñibilidade horaria, que actúa como un apoio xeral ao conxunto da aula.

Segundo a orde de 23 de xuño de 2011, pola que se regula a xornada de traballo do persoal funcionario e laboral docentes, o profesorado con dispoñibilidade horaria levarán a cabo os reforzos que sexan necesarios para dar resposta ás necesidades, características, motivacións,...do seu alumnado.

7. Programas de enriquecemento curricular

Os programas de enriquecemento curricular son programas de tratamento personalizado destinados ao alumnado que presenta altas capacidades intelectuais. A finalidade destes programas é promover e desenvolver os distintos talentos, dando resposta ás inquiredanzas, ás potencialidades e ao interese por aprender que manifeste o dito alumnado, e manter o seu nivel de motivación.

Os programas de enriquecemento curricular deberán desenvolverse na aula ordinaria e terán como referente o currículo do curso en que estea escolarizado o alumnado con altas capacidades intelectuais. É competencia e responsabilidade do profesorado da área, da materia, do ámbito ou do módulo a oferta de actividades e a organización da aula para que a diversidade do alumnado se beneficie desa medida.

8. Plan específico de reforzo para o alumnado de educación primaria que permaneza un ano máis no mesmo curso

Cando unha alumna ou un alumno de educación primaria permaneza un ano máis no mesmo curso, debe seguir un plan específico de reforzo, que ten como finalidade atender e superar as dificultades que levaron a esa repetición. Este plan será elaborado polo equipo docente, baixo a coordinación do profesorado titor, e desenvolverase ao longo de todo o curso.

O plan específico de reforzo debe incluír, cando menos:

- a) Identificación da alumna ou do alumno.
- b) Relación das necesidades educativas que motivaron a repetición do curso.
- c) Medidas ordinarias aplicadas no curso anterior.
- d) Estratexias metodolóxicas que se utilizarán no seu desenvolvemento.
- e) Recursos necesarios para o desenvolvemento do plan.
- f) De ser o caso, oferta de medidas extraordinarias.
- g) Acreditación da información á familia.

9. Programas de habilidades e competencias sociais

As competencias e as habilidades sociais representan un conxunto de procesos cognitivos, socioafectivos e emocionais que desenvolven as capacidades para levar a cabo comportamentos socialmente axeitados e o desenvolvemento dunha convivencia positiva.

Tendo en conta a igualdade de oportunidades para desenvolver os valores do principio de igualdade de trato e non discriminación por razóns de nacemento, orixe racial ou étnica, sexo, discapacidade, idade, doenza, relixión ou crenzas, nin por ningunha outra condición nin circunstancia persoal nin social, así como a prevención da violencia de xénero, os centros docentes desenvolverán programas de habilidades e competencias sociais para a totalidade do alumnado nos cales se promova a adquisición das competencias sociais e cognitivas necesarias para favorecer a empatía, a autoestima, a comprensión das demais persoas e a interacción satisfactoria con elas, a solidariedade, o respecto e a tolerancia ante as discrepancias, a expresión correcta das propias opinións e dos sentimentos, e todo o que signifique a mellora das relacións e da convivencia. Estas actuacións desenvolveranse en todas as áreas, materias, ámbitos ou módulos, e terán a consideración de elementos transversais do currículo.

O departamento de orientación de cada centro elaborará e desenvolverá un programa que contribúa á adquisición de habilidades e competencias sociais por parte do alumnado

como complemento das medidas correctoras das condutas contrarias á convivencia, dirixido ao alumnado que incorra reiteradamente en condutas disruptivas, coa finalidade de mellorar a súa integración no centro docente.

Así mesmo, elaborárase e desenvolverase un programa que contribúa á adquisición de habilidades e competencias sociais específico para aquel alumnado que, como consecuencia da imposición das medidas correctoras, estea temporalmente privado do seu dereito de asistencia ao centro. Este programa aplicarase coordinadamente entre o departamento de orientación e o profesorado titor, que procurarán implicar o resto do profesorado e as familias e, de ser o caso, os servizos sociais correspondentes, para lograr conxuntamente o desenvolvemento adecuado do proceso educativo e das accións propostas.

4.2 MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

De conformidade co artigo 9 do Decreto 229/2011, do 7 de decembro, considéranse medidas extraordinarias de atención á diversidade todas as dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidade específica de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supor cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización. Aplicaranse logo de esgotadas as de carácter ordinario ou por resultaren estas insuficientes.

Para a súa aplicación necesitarán a autorización da dirección do centro educativo, do servizo de inspección educativa ou da dirección xeral que proceda, e se é o caso, informe xustificado do correspondente Servizo de Orientación. Recóllense as seguintes:

- Adaptacións curriculares significativas.
- Agrupamentos flexibles
- Apoio do profesorado de P.T. e A.L.
- Flexibilización da duración do período de escolarización para alumnado con N.E.A.E.
- Atención educativa a aqueles alumnos que por razóns diversas, presentan dificultades para una asistencia continuada ao centro educativo.
- Atención educativa ao alumnado menor sometido a medidas de responsabilidade penal
- Atención educativa ao alumnado sometido a medidas de protección e tutela
- Atención educativa ao alumnado afectado por medidas de violencia de xénero e/ou acoso escolar
- Atención educativa ao alumnado pertencente a familias itinerantes
- Atención educativa ao alumnado procedente do estranxeiro
- Grupos de adquisición de linguas

- Grupos de adaptación da competencia curricular

A. ADAPTACIÓNS CURRICULARES

Na orde do 8 de setembro de 2021 as adaptacións curriculares, ou adaptacións do currículo, son medidas extraordinarias de atención á diversidade que afectan os elementos prescritivos do currículo; van dirixidas ao alumnado con necesidades educativas especiais e, excepcionalmente, ao restante alumnado con necesidade específica de apoio educativo.

Para a adopción desta medida cumprirá que no informe psicopedagóxico resultante da avaliación psicopedagóxica se entenda como a máis idónea para atender as necesidades educativas dunha alumna ou dun alumno e despois da aplicación doutras medidas de atención á diversidade.

As adaptacións curriculares suporán a modificación, a ampliación, a redución ou a supresión de parte ou todos os elementos prescritivos do currículo.

As adaptacións curriculares axustaranse ao nivel de competencia curricular da alumna ou do alumno, ao seu desenvolvemento e ao seu potencial de aprendizaxe, así como ás súas características persoais e sociais. Para a súa elaboración partírase do currículo de referencia, entendido este como o do ciclo ou nivel en que a alumna ou o alumno estean matriculados, para chegar ao currículo adaptado, entendido como o que conforma a adaptación curricular que se vai desenvolver ao longo do ciclo ou curso.

Á hora de levar a cabo unha adaptación curricular teremos que ter en conta que estas medidas estarán coidadosamente programadas en función das necesidades dos alumnos/as e que terán en conta, na súa elaboración uns criterios tanto pedagóxicos como legais que guiarán a nosa resposta educativa.

B. AGRUPAMENTOS FLEXIBLES

Os agrupamentos flexibles, ou grupos flexibles, consisten en agrupamentos temporais de alumnado que presenta dificultades de aprendizaxe en determinadas áreas ou materias en que necesita unha atención máis individualizada, e ao cal a oferta de medidas ordinarias de atención á diversidade non lle abonda para seguir con éxito os procesos de ensino e de aprendizaxe. Estes agrupamentos só poderán realizarse nos dous derradeiros cursos da educación primaria.

O alumnado derivado a un grupo flexible pertencerá, para todos os efectos, a un mesmo nivel educativo, e manterase a necesaria coordinación entre o profesorado do grupo ordinario e o do agrupamento flexible. Esta medida ten un carácter reversible, xa que a súa finalidade é a pronta incorporación do alumnado ao seu grupo ordinario.

Os agrupamentos flexibles poderán realizarse, prioritariamente, nas áreas ou nas materias de Lingua Galega e Literatura, Lingua Castelá e Literatura, e Matemáticas, e o alumnado permanecerá nestes agrupamentos a totalidade do horario semanal da área ou da materia. Unha mesma alumna ou un mesmo alumno poderá ser derivado a máis dun grupo flexible, sempre que non se superen, con carácter xeral, os 13 períodos lectivos da totalidade do horario semanal do grupo ordinario. O número máximo de alumnado de cada agrupamento flexible será de oito en educación primaria.

C. APOIO DO PROFESORADO ESPECIALISTA EN PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA E/OU EN AUDICIÓN E LINGUAXE

A intervención profesional do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e do especialista en Audición e Linguaxe débese entender como un recurso dirixido especialmente á atención educativa do alumnado con necesidades educativas especiais, sen prexuízo de que, excepcionalmente, atenda outro alumnado con necesidade específica de apoio educativo.

O profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e o especialista en Audición e Linguaxe realizarán as seguintes funcións específicas:

- a) Colaborar coa xefatura do departamento de orientación na proposta de organización da docencia de apoio.
- b) Prestar atención docente directa ao alumnado con neae, segundo a proposta de distribución da docencia do profesorado de apoio realizada pola xefatura do departamento de orientación á xefatura de estudos e autorizada pola dirección do centro docente. Esa atención en ningún caso substituirá a do profesorado titor nin a do profesorado que imparta as áreas ou materias en que o alumnado reciba o apoio.
- c) Elaborar os programas de intervención para o alumnado que atende, segundo as directrices recollidas no Plan xeral de atención á diversidade, en colaboración co profesorado da área ou da materia que corresponda e segundo a orientación e o asesoramento da xefa ou do xefe do departamento de orientación.
- d) Colaborar, de ser o caso, na elaboración das adaptacións curriculares do alumnado que atende, así como no seu seguimento e avaliación.
- e) Participar na planificación e no desenvolvemento das actuacións e das medidas que favorezan a inclusión da diversidade do alumnado.
- f) Asistir ás sesións de avaliación do alumnado que atende, con voz e sen voto.
- g) Elaborar, ao finalizar o curso escolar, un informe individual de cada alumna ou cada alumno a quen prestase apoio, coordinado pola xefatura do departamento de orientación e segundo o modelo facilitado polo departamento de orientación, que se incluírá no seu expediente. No anexo V da orde do 8 de setembro de 2021, a modo

orientativo, figura un modelo dese informe.

- h) Aqueloutras funcións que a Administración educativa, dentro do ámbito das súas competencias, lle poida asignar referidas á inclusión, á orientación e á atención á diversidade.

O apoio do profesorado especialista en Audición e Linguaxe centrarase prioritariamente nos ámbitos da comunicación, da linguaxe e da fala.

A atención docente directa por parte do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica ou en Audición e Linguaxe realizarase, con carácter xeral, dentro da aula ordinaria do alumnado a que apoia. Fóra da aula ordinaria esa atención terá carácter excepcional, deberá constar no informe psicopedagóxico, terá unha distribución semanal equilibrada e non poderá exceder a terceira parte dos períodos lectivos semanais, que en ningún caso suporá a totalidade do horario lectivo semanal dunha determinada área ou materia.

Da atención excepcional fóra da aula a que se refire o parágrafo anterior, exclúense as intervencións do profesorado de Audición e Linguaxe que teñan que ver coa reeducación da produción oral do alumnado. Neste caso, esas intervencións só ocuparán unha fracción do período lectivo.

D. FLEXIBILIZACIÓN DA DURACIÓN DO PERÍODO DE ESCOLARIZACIÓN

Enténdese por flexibilización da duración do período de escolarización a redución ou a ampliación da permanencia nunha determinada etapa, por tratarse, respectivamente, de alumnado con altas capacidades intelectuais ou de alumnado con necesidades educativas especiais. A acreditación das altas capacidades intelectuais ou das necesidades educativas especiais corresponde aos servizos de orientación.

Por redución da duración do período de escolarización para o alumnado con altas capacidades intelectuais considéranse as seguintes flexibilizacións: Flexibilización da duración do período de escolarización nas etapas de educación infantil, educación primaria e educación secundaria obrigatoria.

E. ATENCIÓN EDUCATIVA AO ALUMNADO QUE PRESENTA DIFICULTADES PARA UNHA ASISTENCIA CONTINUADA A UN CENTRO DOCENTE

Para o alumnado que non poida asistir con regularidade por un período prolongado ao centro docente en que estea escolarizado, por prescrición médica, doenza, vulnerabilidade propia ou conviventes vulnerables como consecuencia dunha emerxencia sanitaria, por lesión ou por permanecer ingresado nun centro hospitalario a tempo completo ou en hospitalización de día, establécense, para lle dar continuidade ao seu proceso formativo, as medidas específicas:

1. Atención educativa domiciliaria.
2. Atención educativa hospitalaria.
3. Atención educativa virtual.

F) ATENCIÓN EDUCATIVA AO ALUMNADO MENOR SOMETIDO A MEDIDAS DE RESPONSABILIDADE PENAL

O alumnado menor de idade sometido a medidas de responsabilidade penal terá a consideración de alumnado con necesidade específica de apoio educativo polas súas condicións persoais ou de historia escolar. No caso de que as decisións xudiciais afecten a súa escolarización, garantirase o seu dereito á educación e será obxecto da atención educativa que se estableza na correspondente resolución xudicial, segundo o disposto na normativa vixente.

G) ATENCIÓN EDUCATIVA AO ALUMNADO SOMETIDO A MEDIDAS DE PROTECCIÓN E TUTELA

O alumnado en situación de tutela, garda ou acollemento debe contar coas medidas de protección que garantan a súa escolarización e o seu desenvolvemento integral. Ese alumnado será considerado como alumnado con necesidade específica de apoio educativo polas súas condicións persoais ou de historia escolar.

H) ATENCIÓN EDUCATIVA AO ALUMNADO AFECTADO POR MEDIDAS DE VIOLENCIA DE XÉNERO E/OU ACOSO ESCOLAR

Considérase alumnado afectado por medidas de violencia de xénero aquel que o acredite nos termos que se establecen no artigo 5 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero. Na atención educativa deste alumnado terase en conta:

- a) A súa consideración como alumnado con necesidade específica de apoio educativo polas súas condicións persoais ou de historia escolar.
- b) A súa escolarización nos casos de cambio de centro docente.
- c) A continuidade do seu proceso educativo, adoptando as medidas de atención á diversidade que procedan, así como o coidado de todos os aspectos que favorecen o seu desenvolvemento persoal e social.

I) ATENCIÓN EDUCATIVA AO ALUMNADO PERTENCENTE A FAMILIAS ITINERANTES

Enténdese por alumnado pertencente a familias itinerantes aquel que, por razóns socioeconómicas da súa nai, do seu pai ou das persoas titoras legais, non pode asistir de xeito continuado ao mesmo centro docente, por ter que desprazarse entre diferentes localidades ao longo do curso escolar. Ese alumnado será considerado, para todos os efectos, alumnado con necesidade específica de apoio educativo polas súas condicións persoais ou de historia escolar.

J) ATENCIÓN EDUCATIVA AO ALUMNADO PROCEDENTE DO ESTRANXEIRO

O alumnado procedente do estranxeiro terá a consideración de alumnado con necesidade específica de apoio educativo polas súas condicións persoais ou de historia escolar. Este alumnado poderá, se ten unha idade comprendida entre os tres anos e o límite da escolarización obrigatoria, participar nun grupo de adquisición de linguas e/ou nun grupo de adaptación da competencia curricular se presenta, respectivamente, descoñecemento das dúas linguas oficiais de Galicia e/ou desfasamento curricular de dous cursos ou máis con respecto ao que lle correspondería pola súa idade. A participación nestas medidas realizarase, respectivamente, segundo se dispón nos artigos 68 e 69 da orde do 8 de setembro de 2021

K) GRUPOS DE ADQUISICIÓN DE LINGUAS

Os grupos de adquisición de linguas son agrupamentos de alumnado de educación primaria, de educación secundaria obrigatoria e, excepcionalmente, do derradeiro curso de educación infantil que, procedendo do estranxeiro, descoñeza as dúas linguas oficiais de Galicia. Estes grupos teñen por finalidade o impulso dunha formación inicial específica nas linguas vehiculares do ensino, de xeito que se posibilite, canto antes, a súa incorporación nas actividades de aprendizaxe pertencentes ao curso en que estea escolarizado.

L) GRUPOS DE ADAPTACIÓN DA COMPETENCIA CURRICULAR

Os grupos de adaptación da competencia curricular son agrupamentos de alumnado do segundo e terceiro ciclos de educación primaria e/ou de educación secundaria obrigatoria que, procedendo do estranxeiro e non contando con adaptación curricular, presente un desfasamento curricular de dous ou máis cursos con respecto ao que lle correspondería polo grupo en que estea escolarizado nas áreas ou materias instrumentais de Lingua Galega e Literatura, de Lingua Castelá e Literatura, e de Matemáticas. A súa finalidade é contribuír, o máis rapidamente posible,

a unha competencia curricular que lle permita a plena incorporación ás actividades de aprendizaxe propostas ao grupo en que estea escolarizado.

5. DETERMINACIÓN DOS CRITERIOS PARA A ORGANIZACIÓN E DISTRIBUCIÓN DOS RECURSOS E A APLICACIÓN DAS MEDIDAS PROPOSTAS

5.1. CRITERIOS PARA A ORGANIZACIÓN E DISTRIBUCIÓN DOS RECURSOS

Na organización e distribución dos recursos ao alumnado con necesidade específica de apoio educativo teranse en conta as seguintes prioridades:

1. Unha vez identificado o alumnado co seu correspondente informe de avaliación psicopedagóxica, será de atención preferente por parte do profesorado especialista de PT e AL, e dentro desta categoría priorízase o alumnado con necesidades educativas especiais.
2. O profesorado con dispoñibilidade horaria complementará os apoios en aula.
3. O profesorado titor e especialistas complementarán co reforzo educativo en aula cando así estea establecido.

5.2. PROTOCOLOS DE APLICACIÓN DAS MEDIDAS PROPOSTAS

A. PROTOCOLO DE ACOLLIDA DO ALUMNADO:

Co obxectivo de integrar ao alumnado na dinámica escolar, este protocolo aplicarase en setembro, cando se incorpora ao centro o alumnado novo, e ao longo do curso cando se produzan novas incorporacións.

1. ACTIVIDADES XERAIS DO PLAN DE ACOLLIDA

- Presentación do/a titor/a e do profesorado do grupo (equipo directivo).
- Co alumno/a (profesorado titor):
 - Recibir ao alumno/a.
 - Determinación do seu nivel de competencia lingüística no caso de alumnado

procedente do estranxeiro.

- Realizar a avaliación inicial (valoración da súa escolarización previa e das súas habilidades básicas en lectoescritura e matemáticas e as posibles necesidades específicas).
 - Actividades de integración no grupo: presentación dos nenos, novo alumnado,...
 - Servir de enlace e referente co profesorado e os compañeiros/as.
 - Mostrar o centro, normas, pautas de comportamento, de traballo.
 - Informar sobre actividades e situacións escolares que poidan resultar novidasas.
 - Facer participar activamente ao alumno/a en aqueles aspectos nos que sexa competente.
 - Información do funcionamento do centro: horarios, calendario escolar, actividades complementarias (conmemoracións, festivais, visitas culturais, excursións, programas educativos,...), actividades extraescolares,...
 - Visita ás dependencias do centro.
 - Percorrido polas distintas dependencias do colexio: aula, aulas específicas (biblioteca, inglés, orientación, psicomotricidade, relixión, informática,...), despachos, comedor,...
 - Visita ás instalacións escolares exteriores: patios de recreo, pavillón,...
 - Explicación das normas de organización e funcionamento do colexio (NOF).
 - Exposición da oferta educativa do centro, materias optativas, actividades etc.
- Co grupo (profesorado titor):
 - Informar sobre o novo compañeiro/a.
 - Organizar actividades que faciliten a súa integración escolar e afectiva.
 - Seguimento do proceso de integración
 - Adaptar a resposta educativa ás necesidades do alumno (solicitando a colaboración necesaria ao equipo directivo e ao DO).
 - Exposición dos dereitos e deberes do alumnado segundo o NOF. A partir de aí, elaboración dunhas normas internas de convivencia para o grupo-clase, con participación activa do alumnado.
 - Organización de actividades complementarias e extraescolares.
 - Coa familia (profesorado titor):

- Solicitar, nunha entrevista inicial, a información necesaria.
- Facilitar á familia a información que necesite.
- Exposición dos obxectivos, dos estándares e das competencias que se pretenden conseguir ao longo do curso e da metodoloxía que se vai seguir para acadalos.
- Organización de reunións coas familias (pais, nais, titores legais,...).
- Establecer coa familia pautas para un contacto constante e frecuente co centro.
- Co resto do profesorado:
 - Traslado de información.
 - Solicitar datos do alumnado ao profesorado.

2. RECURSOS

- **PERSOAIS:**
 - Profesorado titor.
 - Profesorado especialista.
 - Equipo directivo.
 - Orientadores.
- **ORGANIZATIVOS:**
 - Programación xeral anual.
 - Programacións didácticas.
 - PE.
 - NOF.
 - Plan de acción tutorial (PAT).
 - Plan anual de orientación (PADO).
 - Plan anual de atención á diversidade.
 - Plan de acción tutorial (PAT).
 - Plan anual de orientación (PADO).
 - Plan anual de atención á diversidade.

- **MATERIAIS:**

- Equipamento aulas (encerado, ordenador, proxector, pizarra dixital,...).
- Material didáctico de titoría e orientación.
- Material bibliográfico de orientación.

B. PROTOCOLO DE ACOLLIDA DAS FAMILIAS

O obxectivo deste protocolo é o de promover a cooperación entre o centro e as familias, implicándoas no proceso educativo dos seus fillos: estimulación da motivación e intereses, adquisición de hábitos de hixiene e autonomía, desenvolvemento motriz e da linguaxe, relacións interpersoais, coñecemento de si mesmos, autoestima e proceso de toma de decisións.

1. ACTUACIÓNS:

- Reunións de titoría ao principio de curso coas familias segundo o calendario establecido a primeiros de setembro.
- Charlas individuais coas familias durante o curso escolar.
- Información ás familias sobre as normas de funcionamento do centro:
 - Normas de acceso ao centro.
 - Horario de atención ao público do profesorado.
 - Horario de atención ao público do equipo directivo.

2. RECURSOS:

- **PERSOAIS:**
 - Profesorado titor.
 - Profesorado especialista.
 - Equipo directivo.
 - Orientador/a.
 - ANPA Aidón.

<ul style="list-style-type: none"> • ORGANIZATIVOS: <ul style="list-style-type: none"> ○ Organización das reunións de principio de curso. ○ Envío de circulares informativas.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Publicación no taboleiro de anuncios e na páxina web do centro. ○ Organización de reunión colectivas e individuais coas familias. ○ Envío de trípticos, folletos informativos e recomendacións ás familias sobre hábitos de estudo, hixiene, educación para a saúde, educación para a cidadanía e outros temas transversais.
<ul style="list-style-type: none"> • MATERIAIS: <ul style="list-style-type: none"> ○ Material didáctico de titoría e orientación. ○ Material bibliográfico de orientación. ○ Material e protocolos de <i>Educonvives.gal</i> e <i>Atención á diversidade</i>.

C. PROTOCOLO DE ACOLLIDA DO PROFESORADO DE NOVA INCORPORACIÓN

Cando se incorpore novo profesorado, co obxectivo de integralo na dinámica escolar, planifícanse as seguintes medidas e actuacións:

1. ACTUACIÓNS:
<ul style="list-style-type: none"> • Presentación do novo profesorado aos compañeiros/as. • Percorrido polas distintas dependencias do colexio: aula, aulas específicas (biblioteca, inglés, orientación, psicomotricidade, relixión, informática,...), despachos, comedor,... • Visita ás instalacións escolares exteriores: patios de recreo, pavillón,... • Explicación das normas de organización e funcionamento do colexio (NOF). • Entrega da copia dos documentos do centro: PXA, PEC, Concreción Curricular, PAD, Plan de Convivencia, PAT, programación didáctica,... • Información sobre o funcionamento dos departamentos, equipos docentes e de dinamización. • Información dos programas e proxectos nos que participa o colexio.

- Información dos materiais, recursos didácticos, equipamento informático, etc., de que dispón para efectuar o seu labor.

2. RESPONSABLES:

- Equipo directivo.
- Orientadores.
- Profesorado titor e profesorado especialista do curso, ou do ciclo.

D. CONTRATOS-PROGRAMA

A comezos de cada curso plantexarase a posibilidade de participación nalgunha das modalidades.

E. PFPP RELACIONADOS COA CONVIVENCIA E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A comezos de cada curso plantexarase a posibilidade de organizar proxectos de formación en centros ou seminarios permanentes relacionados coa atención á diversidade.

F. PROTOCOLO DE ABSENTISMO

Expediente de absentismo:

A. Concepto:

Por expediente de absentismo enténdese o conxunto de documentos nos que se recollen as actuacións derivadas da aplicación do protocolo de absentismo.

O expediente de absentismo custodiarase na secretaría do centro educativo, formando parte do expediente da alumna ou do alumno. A ese expediente iranse incorporando, de ser o caso, todos aqueles documentos que teñan algunha relación coa súa tramitación ou resolución.

B. Procedemento

Inicio do expediente: Cando o profesorado titor verifique que unha alumna ou un alumno presenta un número de faltas de asistencia a clase sen xustificar superior ao dez por cento (10 %) do horario lectivo dun determinado mes propondrá, co visto e prace da dirección do centro

educativo, o inicio dun expediente de absentismo e comunicará a situación á xefatura de estudos. O inicio dese expediente deberá realizarse, como máximo, dentro dos sete días naturais seguintes á data na que as faltas de asistencia a clase sen xustificar superaron o dez por cento (10 %) do horario lectivo mensual.

C. Tramitación do expediente

1. Activado o protocolo de absentismo, a xefatura de estudos recollerá información de todos os profesionais que realizan algunha actuación e incorporaraa ao rexistro de contactos, indicando:

- Data da intervención
- Motivo da intervención
- Forma de contacto
- Persoa do centro que realizou a intervención
- Conclusións da intervención ou resposta da familia

2. Detectada unha situación de absentismo, o profesorado titor convocará a nai, o pai ou as persoas titoras legais ou gardadoras da alumna ou do alumno a unha entrevista para analizar e resolver esa situación, de ser o caso. Desda reunión levantará acta o profesorado titor.

3. Se coa intervención do profesorado titor se reconduce a situación, paralizarase o proceso e arquivarase o expediente.

4. O profesorado titor informará a xefatura de estudos dos resultados da reunión anterior. No caso de que non se producise o arquivo do expediente, a xefatura de estudos convocará a nai, o pai ou as persoas titoras legais ou gardadoras da alumna ou do alumno a unha entrevista para analizar a situación creada e tratar de buscar unha solución, e levantará acta desda reunión. De reconducirse a situación, paralizarase o proceso e arquivarase o expediente.

5. A xefatura de estudos cubrirá o rexistro de cumprimento das distintas actuacións establecidas no expediente de absentismo, indicando, cando menos:

- A data na que as faltas de asistencia a clase sen xustificar superaron o dez por cento (10 %) do horario lectivo mensual.
- A data de apertura do expediente de absentismo dentro dos sete días naturais seguintes á superación da porcentaxe indicada no apartado anterior.
- No caso de non cumprir con algunha das actuacións previstas, a xefatura de estudos informará sobre as causas dese incumprimento mediante dilixencia no propio rexistro.

6. De non producirse o arquivo do expediente nalgunha das actuacións anteriores, a dirección do centro educativo notificará ao Servizo Territorial de Inspección Educativa correspondente e ao Concello de residencia da alumna ou do alumno, xunto coa listaxe de faltas de asistencia a clase non xustificadas e o rexistro de cumprimento das actuacións e dos prazos nas que se

desenvolveron. Esta notificación producirase no prazo dos trinta días naturais desde o inicio do expediente de absentismo.

D. Documentos que conforman o expediente

O expediente de absentismo conformarano, como mínimo, os seguintes documentos:

1. Rexistro de contactos do centro educativo coa nai, co pai ou coas persoas titoras legais ou gardadoras do alumnado, que elabora a xefatura de estudos.
2. Acta da entrevista do profesorado titor coa nai, co pai ou coas persoas titoras legais ou gardadoras do alumnado, e co propio alumnado, de ser o caso.
3. Acta da entrevista da xefatura de estudos coa nai, co pai ou coas persoas titoras legais ou gardadoras do alumnado, e co propio alumnado, de ser o caso.
4. Listaxe de faltas de asistencia a clase non xustificadas.
5. Rexistro de cumprimento das distintas actuacións. De ser o caso, informe da xefatura de estudos sobre os motivos do incumprimento dalgunha actuación.
6. Notificación do expediente de absentismo.

E. Notificación dos indicios de desprotección

Con independencia da realización das accións previstas neste protocolo, en calquera momento no que o profesorado do centro educativo aprecie indicios de desprotección nun alumno ou nunha alumna deberá poñelo, inmediatamente, en coñecemento do Concello de residencia do alumno ou da alumna, ou ben notificalo a través do Rexistro Unificado de Maltrato Infantil (RUMI) <https://rumi.benestar.xunta.es>.

G. PROTOCOLO TDAH

Ante a sospeita de que un alumno poida padecer TDHA en calquera das modalidades nas que se presenta este trastorno, é dicir, déficit atencional, hiperactividade ou a combinación dos dous, adoptaranse polo centro as medidas para a confirmación, que basicamente consistirán na información á familia da sospeita do trastorno, a solicitude de informes médicos ou psicopedagóxicos, a avaliación psicopedagóxica e a elaboración dun informe para a derivación aos servizos sanitarios.

En caso de confirmación deste trastorno, o centro tomará as medidas de atención educativa ordinarias e/ou extraordinarias que se consideren máis adaptadas ás características individuais deste alumnado para facilitar a aprendizaxe: reforzos ordinarios, reforzos específicos de PT ou de AL, adaptacións do currículo, modificacións metodolóxicas, materiais adaptados, etc.

H. PROTOCOLO TEA

Ante a sospeita de que un alumno poida padecer ou estea diagnosticado dun TEA, adoptaranse polo centro as medidas para a confirmación, que basicamente consistirán na información á familia da sospeita do trastorno, a solicitude de informes médicos ou psicopedagóxicos, a avaliación psicopedagóxica e a elaboración dun informe para a derivación aos servizos sanitarios.

En caso de confirmación deste trastorno, o centro tomará as medidas de atención educativa ordinarias e/ou extraordinarias que se consideren máis adaptadas ás características individuais deste alumnado para facilitar a aprendizaxe: reforzos ordinarios, reforzos específicos de PT ou de AL, adaptacións do currículo, modificacións metodolóxicas, materiais adaptados, etc.

Seguiranse, en todo caso, os pasos contemplados no protocolo da Consellería.

I. PROCEDEMENTO CO ALUMNADO EN ATENCIÓN DOMICILIARIA OU HOSPITALARIA

A. Persoas destinatarias

Será destinatario desta atención, de acordo co establecido no **Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia** nos que se imparten as ensinanzas establecidas na **Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación**, o alumnado que curse ensinanzas de réxime xeral en modalidade presencial en centros sostidos con fondos públicos que deba permanecer convalescente no domicilio, por prescrición médica, por un período de tempo superior a un mes.

Igualmente, será obxecto desta atención o alumnado que padeza algunha enfermidade crónica que sexa a causa de faltas de asistencia ao centro de seis ou máis días continuados ao mes dentro dun período mínimo de seis meses. En todos os casos se contará co preceptivo informe médico.

B. Procedemento de solicitude de atención educativa domiciliaria

A incorporación do alumnado ao programa de Atención Educativa Domiciliaria farase mediante autorización da xefatura territorial correspondente, por instancia da familia e segundo o procedemento seguinte:

1. Solicitude da nai, do pai ou das persoas titoras legais ou gardadoras do alumnado á dirección do centro docente (anexo 1), acompañada do correspondente informe dos servizos médicos (anexo 2), no que debe constar, entre outros aspectos, a previsión aproximada do tempo no que a

alumna ou o alumno deberá convalecer no domicilio e o tempo da revisión desa previsión, así como, cando sexa posible, a conveniencia ou non de continuar o proceso formativo no domicilio durante a convalecencia.

2. Elaboración dun informe polo profesorado titor, no que consten, cando menos, os resultados das avaliacións parciais da alumna ou do alumno, a aplicación, se é o caso, doutras medidas de atención á diversidade e calquera outra información relevante do seu proceso de ensino e aprendizaxe. No caso de alumnado con necesidade específica de apoio educativo xuntarase un informe psicopedagóxico elaborado pola xefatura do departamento de orientación.

3. Traslado á xefatura territorial correspondente dos documentos referidos nos apartados anteriores por parte da dirección do centro docente nun prazo máximo de cinco días lectivos desde a recepción da solicitude. De xeito paralelo, darase traslado á inspección educativa correspondente dunha copia destes documentos. Esta documentación adiantarase á xefatura Territorial por medios telemáticos.

4. A resolución sobre a solicitude de atención educativa domiciliaria correspóndelle á xefatura territorial, tras o informe do Servizo de Inspección Educativa. Esa resolución, que concretará a asignación horaria, a duración desa atención e as condicións para a súa continuidade, comunicaráse ao centro docente nun prazo máximo de cinco días hábiles desde a recepción da solicitude. O centro docente dará traslado inmediato desta resolución á nai, ao pai ou ás persoas titoras legais ou gardadoras da alumna ou do alumno.

C. Programa individualizado de atención educativa domiciliaria

A atención educativa domiciliaria axustarase a un programa individualizado no que se farán constar os aspectos curriculares, metodolóxicos, organizativos, de coordinación, seguimento, temporización e revisión periódica que garantan a adecuación ás circunstancias do alumnado.

O profesorado da atención educativa domiciliaria elaborará o programa individualizado que se vai desenvolver durante o período ou períodos de convalecencia a partir da programación do correspondente ciclo ou curso, facilitada polo profesorado titor da alumna ou do alumno, e en coordinación con este e co asesoramento da xefatura do departamento de Orientación.

O programa individualizado centrarase no mantemento e desenvolvemento das competencias clave e das materias instrumentais que garantan o axeitado retorno á actividade educativa cotiá, garantindo que isto non interfira no proceso de recuperación física do alumnado, e contará, de ser o caso, co apoio do profesorado especialista que atende o alumno ou a alumna no centro docente. Este programa tamén establecerá as condicións de recuperación dos elementos curriculares que, por calquera razón, non poidan ser abordados de xeito efectivo mediante a atención domiciliaria.

D. Profesorado

Con carácter xeral, o profesorado nomeado especificamente para a atención educativa domiciliaria dependerá organicamente dos centros públicos específicos de educación de persoas adultas, dos institutos de educación secundaria autorizados para impartir ensinanzas de persoas adultas ou, de ser o caso, do centro público que designe a xefatura territorial correspondente.

O profesorado de atención educativa domiciliaria do alumnado de educación primaria desenvolverá o currículo de xeito globalizado, co apoio do profesorado de referencia do centro docente e de acordo co establecido no programa individualizado.

E. Seguimento

O profesorado que realice a atención educativa domiciliaria informará ao centro docente da alumna ou do alumno do desenvolvemento desta atención, de acordo co establecido na temporización do programa individualizado. En calquera caso, elaborará, como mínimo, un informe mensual e/ou previo a cada avaliación. Cando a devandita atención educativa domiciliaria remate, o profesorado que a realizou entregarálle ao centro docente un informe final.

O profesorado da atención educativa domiciliaria facilitarálles ás familias a información sobre o proceso educativo dos seus fillos ou fillas, potenciando a súa implicación e colaboración, na medida das súas posibilidades. Así mesmo, deberá cubrir unha folla de rexistro semanal de incidencias. Este rexistro entregáraselle á xefatura de estudos do centro docente ao que está adscrito.

O alumnado autorizado para recibir atención educativa domiciliaria considerárase escolarizado para todos os efectos, polo que as ausencias ao seu centro docente durante ese período de tempo se entenderán todas xustificadas.

F. Avaliación

A avaliación do alumnado con atención educativa domiciliaria e as decisións de promoción serán competencia e responsabilidade do equipo docente do centro no que está matriculado, segundo o establecido na normativa xeral da etapa correspondente.

Cando a situación de convalecencia do alumno ou da alumna se prolongue no tempo máis alá dun curso académico, estudarase a aplicación doutras medidas extraordinarias de atención á diversidade establecidas con carácter xeral, como pode ser a flexibilización do período de escolarización.

OUTRAS ESCOLARIZACIÓNS EXCEPCIONAIS POR MOTIVOS DE SAÚDE

Para aquel alumnado que, por motivos de saúde, non poida asistir ao centro educativo por un período de tempo continuado menor ao requirido para a solicitude de atención educativa domiciliaria, o equipo docente correspondente (coordinado polo profesorado tutor) elaborará unha proposta de actividades educativas. Esa proposta entregaráselle á nai, ao pai ou ás persoas titoras legais ou gardadoras dese alumnado, para a súa realización pola alumna ou polo alumno e posterior devolución ao mesmo equipo.

A medida recollida no apartado anterior aplicarase, igualmente, a aquel alumnado que, por motivos de saúde, só poida asistir ao centro educativo unha parte da xornada escolar e nun tempo continuado superior aos cinco días lectivos.

O alumnado ao que se refire este artigo contará co debido informe médico. Ese alumnado considerárase escolarizado para todos os efectos e as ausencias ao seu centro docente durante ese período de tempo, referidas no devandito informe, entenderanse todas xustificadas.

J. PROCEDEMENTO DE INCLUSIÓN DO ALUMNADO DE INCORPORACIÓN TARDÍA

O alumnado de incorporación tardía incorporárase no seu nivel de idade. Será obxecto dunha avaliación inicial e dunha avaliación psicopedagóxica se as circunstancias así o determinan, e en función das súas conclusións poderán adoptarse medidas de flexibilización ou de incorporación nun grupo de adquisición de linguas ou de adquisición da competencia curricular.

K. PLAN DE SEGUIMENTO DO ALUMNADO REPETIDOR

O alumnado repetidor contará cun programa individualizado de recuperación elaborado ao principio de curso, canda as programacións didácticas, polo profesorado que lle imparta a materia ou materias pendentes.

O programa abranguerá os seguintes aspectos:

- Datos académicos do alumno/a: curso, idade, cualificacións, materias e competencias clave pendentes e aspectos que favorecen ou dificultan as aprendizaxes.
- Estándares de aprendizaxe que se traballarán especificamente con ese alumnado.
- Medidas ordinarias e extraordinarias que se adoptarán.
- Documento de información á familia, que se entregará co boletín trimestral de notas.
- Documento de seguimento, tamén de carácter trimestral, que se enviará á inspección

educativa.

Tanto no caso do alumnado repetidor, coma no que teña materias pendentes, corresponderá ao Departamento de Orientación a proposta das medidas específicas ordinarias e extraordinarias. A devandita proposta achegarase á xefatura de estudos para a implementación das mesmas, despois da análise e valoración da proposta e en función dos recursos humanos dispoñibles.

Os plans de recuperación de materias pendentes, do alumnado repetidor e do alumnado con RE, así como as medidas tanto ordinarias como extraordinarias para atender a este alumnado (atención de PT, de AL, adaptacións do currículo, reforzos do profesorado con dispoñibilidade horaria, etc.), serán remitidas á Inspección para o seu coñecemento.

6. CONCRECIÓN DAS ACTUACIÓNS E MEDIDAS DESEÑADAS

6.1. MEDIDAS ORDINARIAS

A. ELABORACIÓN DOS GRUPOS

Responsables	Temporalización	Recursos
<ul style="list-style-type: none"> • Equipo directivo • Asesora DO 	<ul style="list-style-type: none"> • Xullo (infantil/primaria) 	<ul style="list-style-type: none"> • Informes xuntas avaliación • Informes centros adscritos

B. DESDOBRAMENTOS DE GRUPOS

Responsables	Temporalización	Recursos
<ul style="list-style-type: none"> • Equipo directivo • Asesora DO 	<ul style="list-style-type: none"> • Xullo (infantil/primaria) 	<ul style="list-style-type: none"> • Informes xuntas avaliación • Informes avaliación inicial • Informes centros adscritos

C. APLICACIÓN DE REFORZO EDUCATIVO

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none"> • Profesor/titor (elabora) • DO (asesora) • Xunta avaliadora 	<ul style="list-style-type: none"> • En calquera momento do curso 	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación aos pais • Rexistro no XADE

Sempre que sexa necesario implicará modificación metodolóxica sobre elementos non prescriptivos incluíndo procedementos de avaliación (protocolos TDAH/TEA)

D. APOIO DO PROFESORADO DENTRO DA AULA

Responsables	Temporalización	Espazos
<ul style="list-style-type: none"> • Equipo directivo • DO (asesora) • Profesor tutor/responsable da materia (elabora e avalía) • Profesorado con dispoñibilidade horaria 	<ul style="list-style-type: none"> • En calquera momento do curso 	<ul style="list-style-type: none"> • Dentro da aula • Puntualmente fóra

E. PROGRAMAS DE ENRIQUECEMENTO CURRICULAR

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none"> • Eq. directivo (supervisa e executa) • Asesora DO • Profesor/Titor (elabora) 	<ul style="list-style-type: none"> • En calquera momento do curso 	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación aos pais • Rexistro no XADE

F. PROGRAMAS DE REFORZO NAS ÁREAS INSTRUMENTAIS BÁSICAS

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none"> • Equipo directivo (supervisa) • Asesora DO • Profesor/Titor • Profesor especialista con dispoñibilidade horaria • PT puntualmente 	<ul style="list-style-type: none"> • En calquera momento do curso 	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación aso pais • Rexistro no XADE

G. PROGRAMA DE RECUPERACIÓN DE MATERIAS SUSPENSAS

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none">• CCP establece mecanismos• Profesorado titor e especialista• Profesor da materia	<ul style="list-style-type: none">• Ao longo do curso• Seguimento ao longo do mesmo	<ul style="list-style-type: none">• Comunicación aos pais• Reflectirase nas programacións

H. PROGRAMAS DE HABILIDADES SOCIAIS E MELLORA DA CONVIVENCIA

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none">• DO• CCP (aproba)	<ul style="list-style-type: none">• A principios do curso	<ul style="list-style-type: none">• Programas nos recreos• Incluír no PAT• Programa de intervención específico individualizado

6.2. MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

A. ADAPTACIÓN CURRICULARES

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none">• Equipo docente (decide)• DO (asesora)• Profesor materia (elabora)	<ul style="list-style-type: none">• Deberá ser autorizada por Inspección antes do fin do mes de novembro.	<ul style="list-style-type: none">• Comunicación aos pais• Rexistro no XADE

B. AGRUPAMENTOS FLEXIBLES

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none"> • Equipo directivo • DO (asesora) • Inspección (autoriza) 	<ul style="list-style-type: none"> • Antes do inicio do curso 	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación aos pais • Autorización da inspección • Rexistro no XADE

C. APOIO DO PROFESORADO ESPECIALISTA EN PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA E/OU EN AUDIÇÃO E LINGUAXE

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none"> • Equipo docente (decide) • DO (asesora) • Profesor/Titor (seguimento) • PT/AL (implementa) 	<ul style="list-style-type: none"> • En calquera momento do curso 	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación aos pais • Elaboración do plan de traballo • Seguimento pola titoría

D. FLEXIBILIZACIÓN DA DURACIÓN DO PERÍODO DE ESCOLARIZACIÓN

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none"> • Profesor/Titor (propón) • DO (asesora) • Eq. directivo (tramita) • EOE (asesora) • Inspección (informa) • DX (aproba) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ao remate do curso 	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación aos pais • Autorización da Dirección Xeral

E. MODALIDADE DE ESCOLARIZACIÓN COMBINADA

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none"> • Profesor/Titor (propón) • DO (asesora) • Eq. directivo (tramita) • EOE (asesora) • Inspección (informa) • XT (aproba) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ao remate do curso 	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación aos pais • Seguimento trimestral • Coordinación co centro de EE • Autorización da Xefatura Territorial

F. ATENCIÓN EDUCATIVA AO ALUMNADO QUE, POR CIRCUNSTANCIAS DIVERSAS, PRESENTA DIFICULTADES PARA UNHA ASISTENCIA CONTINUADA A UN CENTRO EDUCATIVO

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none"> • Equipo directivo • Asesora DO. • Profesor/Titor 	<ul style="list-style-type: none"> • Ao longo do curso 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración de plan de coordinación coas familias

G. ATENCIÓN EDUCATIVA DOMICILIARIA OU HOSPITALARIA

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none"> • Equipo directivo • DO (asesora) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ao longo do curso 	<ul style="list-style-type: none"> • Envío de anexos á Xefatura Territorial
<ul style="list-style-type: none"> • XT (autoriza) 		<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración de plan de coordinación co profesorado externo • Autorización do XT

H. GRUPOS DE ADQUISICIÓN DAS LINGUAS

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none">• Equipo directivo• Asesora DO.• Profesor/Titor• Profesorado con dispoñibilidade horaria	<ul style="list-style-type: none">• En calquera momento do curso	<ul style="list-style-type: none">• Comunicación aos pais• Definición do tempo e carga horaria

I. GRUPOS DE ADAPTACIÓN DA COMPETENCIA CURRICULAR

Responsables	Temporalización	Accións
<ul style="list-style-type: none">• Equipo directivo• Asesora DO.• Profesor/Titor• Profesorado con dispoñibilidade horaria	<ul style="list-style-type: none">• En calquera momento do curso	<ul style="list-style-type: none">• Comunicación aos pais• Definición do tempo e carga horaria

7. MECANISMOS DE COORDINACIÓN E COLABORACIÓN INTERNOS, CON OUTRAS ETAPAS EDUCATIVAS E COS CENTROS ADSCRITOS OU DE ADSCRICIÓN

A tarefa educativa ten que ser unha tarefa compartida, polo que debemos relacionarnos todos os implicados no proceso educativo:

- **Equipo directivo:** que intervirá en cuestións máis de tipo organizativo, sobre todo o xefe de estudos, que é o coordinador da liña pedagóxica do centro.
- **C.C.P.** que é o órgano de coordinación pedagóxica por excelencia.
- **Membros do DO:** orientador, profesorado de apoio, coordinadores de ciclo.
- **Equipos docentes de ciclo:** xa que as programacións didácticas han de incluír as actuacións cos alumnos/as con N.E.A.E.
- **Titores:** coordinadores da atención do seu alumnado.
- **Profesorado:** asesoramento na elaboración das ACS, asesoramento en canto metodoloxía, recursos a utilizar,...
- **Outros profesionais:** en caso de que interveñan co alumnado.

De aí a importancia das correspondentes reunións: reunión semanal do departamento de orientación (D.O.), comisión de coordinación pedagóxica (C.C.P.) e equipo de ciclo mensualmente, seguimento das medidas trimestralmente, o orientador e o titor periodicamente, as familias na hora semanal de tutoría e cando sexa necesario.

Tamén manteremos contacto cos centros da zona de Marín e o Xefe de Departamento de Orientación do centro reunirse co do departamento de orientación do IES “Illa de Tambo”, ao que estamos adscritos co fin de realizar conxuntamente as liñas xerais do plan de orientación entre os centros da zona. Para o seu seguimento reuniranse trimestralmente.

COORDINACIÓN CO CENTRO DE SECUNDARIA

O CEIP Sequelo é un centro adscrito ao IES Illa de Tambo. Convocaranse reunións de coordinación ao menos con carácter trimestral. Na primeira delas programaranse as visitas de representantes do departamento de orientación do IES para informar ao alumnado de 6º curso, así como unha visita do alumnado de 6º curso ao IES.

Acordamos establecer unha reunión de traspaso de información entre os profesores das áreas de primaria e os de secundaria que servirá para un coñecemento máis directo dos alumnos, así coma do grupo no seu conxunto.

Ademais desta coordinación establecerase o calendario para informar aos alumnos de 6º de primaria e seus pais do paso á ESO, das características do centro, das novas con que se van atopar e promoveremos unha xornada de portas abertas para que poidan visitar o IES e coñecer o seu funcionamento.

COORDINACIÓN CO CENTRO DE EDUCACIÓN INFANTIL

A coordinación co centro de educación infantil EEI O Grupo para o programa de transición á etapa de primaria desenvolverase durante o curso para o sexto nivel de infantil. Ademais, prepárase a “Xornada de Presentación” dos futuros alumnos e aos seus pais.

Convócanse a unha reunión, onde lles presentan o centro, explícaselles a súa historia, os seus órganos de goberno, as ensinanzas que imparten, os recursos que posúen e os servizos docentes e actividades que desenvolven.

Reunións dos titores de 6º nivel de educación infantil co departamento de orientación do centro adscrito e os titores de 1º curso para trasladar a información máis relevante de cada grupo e, dun modo máis explícito, das características e evolución do alumnado con neae a finais de curso.

8. CANLES DE COLABORACIÓN COAS NAIS, PAIS OU TITORES E TITORAS LEGAIS DO ALUMNADO E COS DIFERENTES SERVIZOS EXTERNOS AO CENTRO.

As familias deben proporcionar información sobre as N.E.A.E. dos seus fillos/as e sobre as circunstancias familiares, sobre a conduta do neno/a, participar activamente na aprendizaxe do neno/a,... O profesorado coordinarase coas familias para a súa implicación no proceso educativo e establecer pautas de actuación comúns, orientación aos pais/nais: evitar a sobreprotección, o rexeitamento, a negación da evidencia, un excesivo nivel de esixencia ou eliminar sentimentos de culpa.

A canle básica de comunicación será a través do profesorado tutor, segundo se establece no Plan de Acción Titorial. Este trasladará posibles demandas ao departamento de orientación. Ademais as familias poderán solicitar cita co orientador do centro seguindo os protocolos e horarios establecidos.

Os servizos externos son axentes esenciais na atención ao alumnado con NEAE. Entre eles destacamos:

- a) Servizos sociais do concello: colaboran no intercambio de información sobre alumnado obxecto de seguimento; organización de servizos e programas sociais (municipais, de mocidade,...) relacionados con programas educativos, de inadaptación, condutas asociais, etc. Aos servizos sociais do concello correspóndelles tamén informar ás familias dos servizos e axudas dos que poden dispoñer cando son detectadas as necesidades.
- b) Servizos sanitarios: son necesarios os informes médicos para diagnósticos e trámites administrativos, e en ocasións procede derivar ao alumno/a aos citados servizos.
- c) Equipo de Orientación Específico (EOE), que pode prestar a súa colaboración na identificación das necesidades educativas do alumno/a ou no deseño, desenvolvemento e avaliación de programas específicos de intervención;
- d) Unidade de Acompañamento Persoal e Familiar (UACO), pódese solicitar a súa intervención con preferencia para aquelas situacións onde existe vulnerabilidade socioeducativa ou é precisa unha mediación coa familia do alumno/a.
- e) Inspección Educativa que velará polo cumprimento das funcións dos DO, realizará o seu seguimento e prestará o asesoramento necesario,
- f) Responsables de formación como Universidades ou o Centro de Formación e Recursos;
- g) Asociacións en función das necesidades do alumno (ONCE, FADEMGA,...);

Será importante que non se superpoñan roles e actuacións, así como non deixar necesidades ou demandas sen respostas. Así, será necesario que se coordinen e consensúen as actuacións. Todos os equipos e profesionais deben estar en todo momento informados das actuacións e tarefas que realizan cada un deles.

9. PROTOCOLOS PARA A SOLICITUDE E/OU AUTORIZACIÓN DAS MEDIDAS EXTRAORDINARIAS.

1. Solicitude de intervención do DO, cumprimentando o seguinte documento:

Datos do alumno/a			
Apelidos:		Nome:	
Curso:		Data nacemento:	
Derivado por (márquese o que proceda):			
Titor/a	Solicitude do pai/nai		Outro:
Motivo da demanda			
Discapacidade (especificar debaixo)			Si Non
Auditiva	Motora		
Visual	Física orgánica		
Trastorno grave de conduta			Si Non
Trastorno grave da comunicación e da linguaxe			Si Non
Trastorno da atención			Si Non
Trastorno da aprendizaxe (lectura, escritura, cálculo)			Si Non
Valoración por altas capacidades			Si Non
Retraso do desenvolvemento/Inmadurez			Si Non
Absentismo ou risco de absentismo			Si Non
Problemas persoais/sociofamiliares do alumno			Si Non
Sospeita de posible situación de risco social			Si Non
Alumno de Integración Tardía			Si Non

Outras observacións		

En Marín, a día dede 20.....

O profesor/titor,

Nome e apelidos

2. Protocolo de solicitude de intervención do EOE

Solicitarase pola Dirección do centro á Inspección Educativa nos casos de alumnado que presenten casuísticas complexas que requiran dunha intervención especializada e que non poida ser abordada polo DO. do colexio. É preceptivo que á solicitude se adxunte o informe psicopedagóxico do alumno elaborado polo DO.

Utilizarase o modelo oficial, ubicado na dirección web:

https://www.edu.xunta.gal/portal/sites/web/files/content_type/learningobject/2012/04/02/b94d1bd058b860ff5d6431866331c7dc.pdf

Outros protocolos que figuran como Anexos na Orde do 8 de setembro de 2021, referida máis arriba:

3. AUTORIZACIÓN DE ADAPTACIÓN CURRICULAR
4. AUTORIZACIÓN DE AGRUPAMENTO FLEXIBLE
5. AUTORIZACIÓN DE FLEXIBILIZACIÓN DA DURACIÓN DO PERÍODO DE ESCOLARIZACIÓN. REDUCCIÓN DUN CURSO ESCOLAR EN EDUCACIÓN
6. AUTORIZACIÓN DE FLEXIBILIZACIÓN DA DURACIÓN DO PERÍODO DE ESCOLARIZACIÓN. PERMANENCIA DUN CURSO ESCOLAR MÁIS EN EDUCACIÓN
7. AUTORIZACIÓN DE CONFORMACIÓN DUN GRUPO DE ADQUISICIÓN DE LINGUAS
8. AUTORIZACIÓN DE CONFORMACIÓN DUN GRUPO DE ADAPTACIÓN DA COMPETENCIA CURRICULAR.

10. PROCESOS DE SEGUIMIENTO, AVALIACIÓN E MELLORA DO PLAN

Ao final de cada curso, o Departamento de Orientación realizará unha avaliación para revisar o plan, tendo en conta os datos achegados polos equipos de ciclo, departamentos didácticos, profesorado de apoio, equipo directivo e orientador/a. Estes datos recolleranse na Memoria Anual xunto coas pertinentes propostas de mellora.

1. **Criterios de avaliación:** grao de consecución dos obxectivos, grao de satisfacción dos implicados, adecuación das actividades, dos materiais e da temporalización, efectos conseguidos e efectos conseguidos e non previstos.
2. **Quen avalía o Plan Xeral de Atención á Diversidade?:** profesorado en xeral, profesorado especialista, departamento de orientación, alumnado, familias e outras institucións do contorno social e cultural.

3. Momentos de avaliación:

Distinguiranse tres momentos fundamentais da avaliación:

- **Avaliación inicial:** a que foi efectuada ao comezo do curso para concretar e contextualizar o Plan Anual de Atención á Diversidade. Consistiría na recollida de información para clasificar as necesidades detectadas. As fontes de información poden ser múltiples (memoria anual, sesións de avaliación inicial, actas das xuntas de avaliación, entrevistas coas familias, etc.).
 - **Avaliación formativa ou continua:** ten un carácter formativo ou continuo e haberá que realizala durante a implementación do Plan Anual de Atención á Diversidade, cando menos, unha vez por trimestre.
 - **Avaliación sumativa ou final:** pretende informar sobre a eficacia do Plan Anual de Atención á Diversidade. Pode realizarse ao final do curso escolar e incluírse na memoria anual co obxectivo de ter en conta os resultados e propostas de mellora para o vindeiro curso. Levarase a cabo a través da análise das avaliacións de cada actividade, reunións de Equipos de Ciclo e Departamentos Didácticos, Comisión de Coordinación Pedagóxica, Xuntas de Avaliación, cuestionarios para pais/nais, alumnos/as e profesores/as, etc.
4. **Instrumentos de avaliación:** memoria do ano anterior, enquisas para avaliar as actividades por parte de cada un dos ámbitos de intervención, avaliación da actividade ordinaria da aula, avaliación das titorías (E.S.O), enquisas para avaliar o programa por parte de cada un dos participantes, etc.

ANEXOS

1. CONCRECIÓN ANUAL

Cada ano deberase elaborar unha concreción anual do plan. Esta concreción incluírase na PXA de cada curso e deberá incluír os seguintes puntos:

- 1) Análise da situación de partida e valoración das necesidades previsibles con relación ao tipo de alumnado e á oferta educativa do centro. Para elo terase en conta a memoria do curso anterior, as actas das sesións de avaliación e a información da anterior etapa educativa e dos orientadores escolares.
- 2) Proposta de medidas de atención á diversidade do alumnado contando cos recursos existentes no centro. Dita proposta será presentada ao claustro.
- 3) Concreción do cronograma de actuación que figura no anexo.

Xunto co documento anterior remitirase tamén ao servizo de inspección (**non deberán ser incluídos na PXA e, polo tanto, presentados ao consello escolar para a súa aprobación por mor da lei de protección de datos**):

A) HORARIOS DO PERSOAL ENCARGADO DA ATENCIÓN EDUCATIVA DOS ACNEAE*

1) Profesorado de PT (Pedagogía Terapéutica) e profesorado de AL (Audición e Linguaxe).

- Estableceranse tantas franxas horarias, como as recoñecidas no centro.
 - No caso de PT poden/deben subdividirse en metades segundo as necesidades descritas para cada alumno/a.
 - No caso de AL, as sesións subdividiranse sempre en metades dada as características da intervención destes profesionais. Soamente en casos excepcionais consignaranse sesións completas e nunca con carácter xenérico para un/ha alumno/a.
- Cubrirase un horario por cada PT/AL no centro, consignando na parte superior o seu nome e apelidos. En caso de ser mais de un, antes do nome facer constar PT 1, PT2, ...
- En cada unha das sesións rexistrarase o nome de pila do alumno/a atendido/a coa inicial

do 1º apelido, o curso e grupo ao que pertence e a localización onde se desenvolve a sesión (aula ordinaria /aula de PT /aula de AL /ximnasio/patio...), lembrando que a intervención, salvo en casos excepcionais, debe levarse ao cabo dentro da aula ordinaria. Dada a peculiaridade de intervención do profesorado de AL (na intervención de rehabilitación fonético-fonolóxica especialmente), entenderanse sesións na aula de AL, organizando as mesmas en pequenos grupos.

- A inclusión, integración e interacción social serán os criterios clave a ter en conta no deseño de agrupamentos para a intervención na aula de PT/AL. Non se entenderán salvo casos excepcionais alumnos que acudan de xeito individual. De darse o caso nunca será a xeneralidade para un mesmo/a alumno/a con NEAE .
- Entendendo que se trata dun recurso extraordinario minimizaranse o número de gardas e dinamizacións (que de existir se farán constar explicitamente no horario). Non se pode recoller dentro do horario lectivo unha dinamización cando existan necesidades que atender.

PT	Apelidos e Nome					
Nº Sesión	Hora	LU NS	MA RT ES	MÉRCO RES	XOVE S	VENR ES
1ª	9:00 -9:55					
2ª	9:55 -10:50					
3ª	10:50 - 11:40					
4ª	12:10 - 13:05					
5ª	13:05 - 14:00					

AL	Apellidos e Nome					
Nº Sesión	Hora	LUN S	MAR TES	MÉRC ORES	XOVE S	VENR ES
1ª	9:00 -9:55					
2ª	9:55 -10:50					
3ª	10:50 - 11:40					
4ª	12:10 - 13:05					
5ª	13:05 - 14:00					

2) ATE (Auxiliar técnico educativo)

- Especificarase en cada franxa horaria, ao igual que no caso do PT e o AL o nome e curso do/a alumno/a atendido/a, subdividindo cada sesión en cantas franxas sexan precisas, posto que as intervencións destes profesionais as veces limítanse a tempos moi acotados (entradas e saídas, implementación dun programa de control de esfínteres...). E cada unha desas subdivisións especificarase as actividades fundamentais que se levan ao cabo co /a alumno/a.
- De ser o caso engadiranse franxas horarias referidas a transporte e comedor.

ATE	Apellidos e Nome					
Nº Sesión	Hora	LU NS	MAR TES	MÉRC ORES	XOVE S	VEN RES
1ª	9:00 -9:55					
2ª	9:55-10:50					
3ª	10:50-11:40					
4ª	12:00- 13:05					
5ª	13:05 -14:00					

**Cada vez que exista un cambio nalgún dos horarios anteriores deberanse remitir novamente á inspección.*

B) LISTAXE DE ALUMNADO CON NEAE, ATENDIDOS POR PT, AL, A.T.E.

- Ordenados por nivel educativo, do menor ao maior.
- Na columna de NEAE, especificarase non soamente o “diagnóstico”, “patoloxía” ou “xuízo clínico”, senón a enumeración das necesidades máis salientables derivadas do citado diagnóstico que dirixen o plan de intervención dos profesionais responsables da atención do ACNEAE. A definición destas necesidades incluídas nos programas de intervención de PT/AL facilitará a elaboración dos agrupamentos fora da aula, que deberán ser congruentes coas mesmas.
- Na columna de medidas ordinarias /extraordinarias, de ser obxecto de AC, consignarásese as áreas adaptadas.
- Na columna PI (programa de intervención), consignarase a existencia do mesmo ou non. Axuntándoo sempre que exista.
- Na última columna: profesionais encargados da intervención, lugar e nº de sesións, deberán consignarse necesariamente todos os aspectos, incluíndo de ser o caso P.O. (profesorado ordinario).

Alumno	CURSO E GRUPO	DESCRIPCIÓN DAS NECESIDADES DERIVADAS DO DIAGNÓSTICO	MEDIDAS ORDINARIAS/ EXTRAORDINARIAS	PI (S/N)	Profesionais encargados da intervención, lugar e nº de sesións (individual/grupal)
Alumno/a					
Alumno/a					

2. CRONOGRAMA PARA A IMPLANTACIÓN ANUAL DO PAD

Datas	Tarefas	Responsables	Recursos
2ª semana de setembro	Contacto cos alumnos con NEAE: xornadas de acollida para os novos e para as súas familias	Dirección do centro, XD Orientación, Titores	Informes de anos anteriores e de centros adscritos así como de centros de procedencia de novo alumnado
2ª semana de setembro	Valoración das necesidades iniciais	Xefatura de estudos	Informes obtidos nas reunións
2ª semana de setembro	Elaboración de horarios do departamento e atención a alumnado con neae por PT e AL	Xefatura de estudos, XD orientación	Datos do alumnado
1ª semana de outubro	Realización da concreción anual do PAD, deseño das medidas de atención	Dirección do centro XD Orientación	Datos dos alumnado
1ª semana de outubro	Realización da concreción anual do PAT	XD Orientación Titores	Datos dos alumnado
Mes de outubro	Participación na sesión de avaliación inicial do alumnado	Xefatura de estudos (planifica e coordina) XD orientación (asesora e apoia) Titores (dirixen as reunións)	Datos do alumnado
Mes de outubro	Reunións de coordinación pedagóxica	Xefatura de estudos (planifica e coordina)	Datos do alumnado
	Elaboración de programas e actuacións		

Mes de outubro	xurdidas das reunións de coordinación	XD Orientación	Recursos do departamento
Mes de outubro	Elaboración das Adaptacións Curriculares (AC)	XD Orientación e profesores titores	Recursos varios, PROENS
Decembro	Participación nas sesións da 1ª avaliación	XD Orientación e profesorado especialista: PT e AL	Informes obtidos na avaliación inicial
Xaneiro	Seguimento e revisión das medidas de atención á diversidade postas en funcionamento	XD Orientación	Informes obtidos na 1ª avaliación
Marzo	Participación nas sesións da 2ª avaliación	XD Orientación e profesorado especialista: PT e AL	Informes obtidos ao longo do trimestre
Abril	Seguimento e revisión das medidas de atención á diversidade postas en funcionamento	XD Orientación	Informes obtidos na 2ª avaliación
Xuño	Participación nas sesións da avaliación final	XD Orientación e profesorado especialista: PT e AL	Informes obtidos ao longo do curso
Xuño	Preparación de informes de alumnado con NEAE que abandona o centro	XD Orientación e profesorado especialista: PT e AL	Informes obtidos ao longo do curso
Xuño/ Xullo	Elaboración da memoria do departamento	XD Orientación	Información recollida ao longo do curso
Xuño/ Xullo	Elaboración de listaxe de alumnos propostos para medidas de atención de atención á diversidade para o vindeiro curso	XD Orientación e profesorado especialista: PT e AL	Informes obtidos ao longo do curso

Xullo	Traslado de información de alumnado con neae a centros de adscrición (IES)	XD orientación Tutores de 6º EP Orientadores IES	Informes do alumnado
Todo o curso	Atender ás demandas do profesorado e do alumnado (avaliacións psicopedagóxicas, asesoramento.)	XD Orientación	Recursos do departamento
Todo o curso	Asesoramento e apoio na CCP aos diferentes departamentos na programación e desenvolvemento de tarefas	XD Orientación e PT/AL	Recursos do departamento
Todo o curso	Colaborar na planificación, desenvolvemento, seguimento e avaliación dos plans e programas levados a cabo no centro	XD orientación en colaboración cos outros membros da comunidade educativa implicados	Recursos do departamento